

**CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE**

Wydział Dowodzenia



MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 206

Tomasz Midro

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW ORAZ ICH UMUNDUROWANIE

Wybrane akty normatywne
Część I

LEGIONOWO 2020

**CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE**

Wydział Dowodzenia

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE NR 206

Tomasz Midro

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW ORAZ ICH UMUNDUROWANIE

Wybrane akty normatywne
Część I

LEGIONOWO 2020

ISBN 978-83-62455-87-4

Opracowanie redakcyjne i korekta: Ewa Kowalska
Skład: Lilianna Królak, Wioleta Kaczańska

Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA 5

1. ROTA ŚLUBOWANIA POLICJANTÓW 7
2. ŚLUBOWANIE POLICYJNE 8
3. KORPUSY ORAZ STOPNIE POLICYJNE 10
4. OBOWIĄZKI I PRAWA POLICJANTA W CZASIE SŁUŻBY
ZWIĄZANE Z NOSZENIEM PRZEPISOWEGO UMUNDUROWANIA 13
5. ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA 14
6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI
Z DNIA 20 MAJA 2009 R. W SPRAWIE UMUNDUROWANIA POLICJANTÓW 17
7. ZARZĄDZENIE NR 7 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
Z DNIA 1 MARCA 2013 R. W SPRAWIE REGULAMINU MUSZTRY W POLICJI 66
8. ZARZĄDZENIE NR 43 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
Z DNIA 30 MAJA 2018 R. ZMIENIAJĄCE ZARZĄDZENIE
W SPRAWIE REGULAMINU MUSZTRY W POLICJI 74
9. ZARZĄDZENIE NR 30 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
Z DNIA 16 GRUDNIA 2013 R. W SPRAWIE FUNKCJONOWANIA
ORGANIZACJI HIERARCHICZNEJ W POLICJI 75

BIBLIOGRAFIA 83

PRZEDMOWA

Niniejszy skrypt *Zasady zachowania się policjantów oraz ich umundurowanie. Wybrane akty normatywne. Część I* został napisany w oparciu o obowiązujące przepisy regulujące przedmiotowe zagadnienia.

Opracowanie umożliwi młodym policjantom kompleksowe zapoznanie się z najistotniejszymi kwestiami dotyczącymi zasad odpowiedniego zachowania się w różnych sytuacjach oraz noszenia przepisowego munduru, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych.

Autor ma nadzieję, że niniejszy materiał dydaktyczny przyczyni się do kształtowania właściwych postaw funkcjonariuszy, a tym samym – do budowania pozytywnego wizerunku Policji.

Autor

1.

ROTA ŚLUBOWANIA POLICJANTÓW

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹
– art. 27 ust. 1

Art. 27

1. Przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według następującej roty:

*„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej,
świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję:
służyć wiernie Narodowi,
chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej
porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa
i jego obywateli, nawet z narażeniem życia.
Wykonując powierzone mi zadania,
ślubuję pilnie przestrzegać prawa,
dochować wierności konstytucyjnym organom
Rzeczypospolitej Polskiej,
przestrzegać dyscypliny służbowej
oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych.
Ślubuję strzec tajemnic związanych ze służbą,
honoru, godności i dobrego imienia służby
oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej”.*

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 360.



ŚLUBOWANIE POLICYJNE

**Zarządzenie nr 122 Komendanta Głównego Policji
z dnia 25 maja 2012 r.
w sprawie ceremoniału policyjnego² – rozdział II**

1. Policjanci składają ślubowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ślubowanie jest składane na sztandar jednostki organizacyjnej Policji.
2. Złożenie ślubowania następuje podczas uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki w miejscu i terminie ustalonym przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji. W porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi uroczystość złożenia ślubowania policyjnego może zostać zorganizowana w innym godnym miejscu, np. na rynku miejskim lub przed obiektami pamięci narodowej. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy jednostki organizacyjnej Policji. W uroczystości mogą uczestniczyć również osoby zaproszone przez policjanta składającego ślubowanie.
3. Policyjną asystę honorową podczas ślubowania organizowanego w formie uroczystego apelu stanowi kompania honorowa i orkiestra, a podczas ceremonii organizowanej w formie uroczystej zbiórki – poczet ze sztandarem jednostki organizacyjnej Policji i trębacz.
4. Ślubowanie może mieć charakter indywidualny lub grupowy. W przypadku gdy do ślubowania przystępuje kilku policjantów, uroczystość może zostać zorganizowana w uproszczonym wariantcie, bez obecności pocztu sztandarowego i trębacza, np. w miejscu, gdzie istnieje możliwość prawidłowego wyeksponowania sztandaru jednostki organizacyjnej Policji.
5. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki. Po powitaniu dowódca uroczystości wydaje komendy pocztowi sztandarowemu do wystąpienia przed front szyku: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ! Poczet sztandarowy przed front szyku – MARSZ!”.
6. Po wystąpieniu pocztu i zajęciu przez niego wyznaczonego miejsca, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Policjanci wyróżnieni złożeniem ślubowania na sztandar, do sztandaru – MARSZ!”, po których czterech wyróżnionych policjantów w kolumnie dwójkowej podchodzi do sztandaru, zatrzymuje się w odległości dwóch kroków przed sztandarem, wykonują zwrot w miejscu, stają przodem do sztandaru w odległości umożliwiającej jego pochylenie w czasie ślubowania i przyjmują postawę zasadniczą.

² Dz. Urz. KGP poz. 27, z późn. zm.

7. Po zajęciu miejsca przez policjantów wyróżnionych ślubowaniem na sztandar, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Policjanci składający ślubowanie – DO ŚLUBOWANIA!”. Ślubujący zdejmują prawą ręką nakrycia głowy, przekładają do swobodnie opuszczonej lewej ręki i trzymają zwrócone stroną wewnętrzną do siebie, wizerunkiem orła do przodu, kciuk lewej ręki wyciągnięty do przodu, a następnie podnoszą prawą rękę w bok w taki sposób, aby przedramię było skierowane pionowo do góry, z dłonią na wysokości oczu, zwróconą w przód i palcami ułożonymi jak do salutowania.
8. Przyjmujący ślubowanie odczytuje rotę ślubowania, którą ślubujący głośno i wyraźnie powtarzają. Po złożeniu ślubowania dowódca uroczystości wydaje komendę „Po ŚLUBOWANIU!”, po której ślubujący nakładają nakrycia głowy, a następnie wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wyróżnieni policjanci do szyku – MARSZ!”.
9. Wyróżnieni policjanci wstępują do szyku, dowódca wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Poczta sztandarowy do szyku – MARSZ!”. Po wstąpieniu poczty do szyku, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONÍ! Do nogi – BRONÍ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Po komendach przyjmujący ślubowanie podchodzi do policjanta stojącego na prawym skrzydle pododdziału ślubującego i podaje mu dłoń, wypowiadając formułę: „Witam wszystkich w szeregach Policji”.
10. Policjant odpowiada: „Ku chwale Ojczyzny”, po czym przyjmujący ślubowanie wraca na trybunę.
11. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

3.

KORPUSY I STOPNIE POLICYJNE

Ustawa z dnia 6 kwietnia o Policji

– art. 47–53

Art. 47

1. Ustanawia się korpusy Policji i stopnie policyjne w następującym porządku:
 - 1) w korpusie generałów Policji:
 - a) generalny inspektor Policji,
 - b) nadinspektor Policji;
 - 2) w korpusie oficerów starszych Policji:
 - a) inspektor Policji,
 - b) młodszy inspektor Policji,
 - c) podinspektor Policji;
 - 3) w korpusie oficerów młodszych Policji:
 - a) nadkomisarz Policji,
 - b) komisarz Policji,
 - c) podkomisarz Policji;
 - 4) w korpusie aspirantów Policji:
 - a) aspirant sztabowy Policji,
 - b) starszy aspirant Policji,
 - c) aspirant Policji,
 - d) młodszy aspirant Policji;
 - 5) w korpusie podoficerów Policji:
 - a) sierżant sztabowy Policji,
 - b) starszy sierżant Policji,
 - c) sierżant Policji;
 - 6) w korpusie szeregowych Policji:
 - a) starszy posterunkowy,
 - b) posterunkowy.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, jakie stopnie wojskowe, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Służby Celno-Skarbowej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego lub Służby Kontrwywiadu Wojskowego odpowiadają poszczególnym stopniom policyjnym, uwzględniając równorzędność pierwszych stopni w poszczególnych korpusach.

Art. 48

1. Na stopnie policyjne w korpusie szeregowych Policji mianuje przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1. Na stopień posterunkowego mianuje się z dniem mianowania na stanowisko służbowe.
2. Na stopnie policyjne w korpusach podoficerów i aspirantów Policji, a także na stopnie komisarza i nadkomisarza Policji, mianuje przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, z wyjątkiem komendanta powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji.
3. Na pierwszy stopień oficerski, z zastrzeżeniem art. 56 ust. 3, oraz na stopnie generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Na pozostałe stopnie oficerskie w służbie spraw wewnętrznych mianuje minister właściwy do spraw wewnętrznych. Natomiast na pozostałe stopnie oficerskie mianuje Komendant Główny Policji.

Art. 49

1. Na pierwszy stopień policyjny w korpusie podoficerów Policji może być mianowany policjant, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1 lub 2, ukończył szkolenie zawodowe podstawowe i został mianowany lub powołany na stanowisko, dla którego został określony stopień w korpusach podoficerów, aspirantów lub oficerów Policji.
2. Na pierwszy stopień policyjny w korpusie aspirantów Policji może być mianowany podoficer Policji, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1 i został mianowany lub powołany na stanowisko, dla którego został określony stopień w korpusach aspirantów lub oficerów Policji.

Art. 50

Na pierwszy stopień policyjny w korpusie oficerów młodszych Policji może być mianowany policjant, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1, ukończył studia w Wyższej Szkole Policji lub szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych, został mianowany lub powołany na stanowisko, dla którego został określony stopień w korpusie oficerów Policji, i złożył egzamin oficerski.

Art. 50a

W przypadku planowanego przedterminowego mianowania na stopnie policyjne w korpusie oficerów młodszych Policji i korpusie oficerów starszych Policji właściwy przełożony może wystąpić do Inspektora Nadzoru Wewnętrznego o dokonanie weryfikacji, o której mowa w art. 11a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 51 (uchylony)**Art. 52**

1. Mianowanie na kolejny wyższy stopień następuje stosownie do zajmowanego stanowiska służbowego oraz w zależności od opinii służbowej. Nadanie tego stopnia nie może jednak nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w dotychczasowym stopniu:
 - posterunkowego – 1 roku,
 - starszego posterunkowego – 1 roku,
 - sierżanta – 2 lat,
 - starszego sierżanta – 2 lat,
 - sierżanta sztabowego – 2 lat,

- młodszego aspiranta – 3 lat,
- aspiranta – 3 lat,
- starszego aspiranta – 2 lat,
- aspiranta sztabowego – 4 lat,
- podkomisarza – 3 lat,
- komisarza – 4 lat,
- nadkomisarza – 4 lat,
- podinspektora – 3 lat,
- młodszego inspektora – 4 lat,
- inspektora – 4 lat.

- 1a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, może mianować inspektora Policji na stopień nadinspektora Policji z pominięciem wymogu przesłużenia w dotychczasowym stopniu okresu, o którym mowa w ust. 1 tiret piętnaste.
2. (uchylony)
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Policji, może mianować każdego policjanta na wyższy stopień, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów art. 48 oraz art. 49 i art. 50.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach:
 - 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, może mianować na pierwszy stopień oficerski oraz na stopnie generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji,
 - 2) Komendant Główny Policji może mianować na pozostałe stopnie policyjne – policjanta, który poniósł śmierć w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

Art. 53

1. Stopnie określone w art. 47 są dożywotnie.
2. Policjanci zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 47, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”.
3. Utrata stopnia wymienionego w art. 47 następuje w razie:
 - 1) utraty obywatelstwa polskiego lub
 - 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych albo
 - 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z niskich pobudek.

4.

OBOWIĄZKI I PRAWA POLICJANTA W CZASIE SŁUŻBY ZWIĄZANE Z NOSZENIEM PRZEPISOWEGO UMUNDUROWANIA

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji

– art. 60–61

Art. 60

1. Policjant w czasie służby jest obowiązany do noszenia przepisowego munduru i wyposażenia.
2. Komendant Główny Policji określa przypadki, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru.

Art. 61

1. W przypadkach przewidzianych w art. 60 ust. 2 policjant, wykonując czynności dochodzeniowo-śledcze, a także czynności określone w art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 1 pkt 2–4, obowiązany jest okazać legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany miał możliwość odczytać i zanotować numer i organ, który wydał legitymację, oraz nazwisko policjanta.
2. Przy wykonywaniu innych czynności administracyjno-porządkowych nieumundurowany policjant obowiązany jest na żądanie obywatela okazać legitymację służbową lub znak identyfikacyjny w sposób określony w ust. 1.

5.

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

**Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji
z dnia 31 grudnia 2003 r.
w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”³**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Mając na uwadze znaczenie problematyki moralnej w wykonywaniu zawodu policjanta i jego służebną wobec społeczeństwa rolę, a także konieczność wzmocnienia oraz uzupełnienia obowiązków i praw policjanta wynikających z demokratycznie stanowionego prawa, wprowadza się „Zasady etyki zawodowej policjanta” stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Załącznik. ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

§ 1

1. Zasady etyki zawodowej policjanta wynikają z ogólnych wartości i norm moralnych uwzględniających specyfikę zawodu policjanta.
2. Obowiązkiem policjanta jest przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

§ 2

W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki zawodowej policjant powinien kierować się zasadami współżycia społecznego i postępować tak, aby jego działania mogły być przykładem praworządności i prowadziły do pogłębiania społecznego zaufania do Policji.

§ 3

Policjant powinien wykonywać czynności służbowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, rzetelnością, wykazując się odpowiedzialnością, odwagą i ofiarnością.

³ Dz. Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3.

§ 4

Policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, w szczególności wyrażający się w:

- 1) respektowania prawa każdego człowieka do życia;
- 2) zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania.

§ 5

Policjant, podejmując decyzję o użyciu broni palnej lub zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, powinien zachować szczególną rozwagę i stale mieć na uwadze charakter tych środków.

§ 6

Postępowanie policjanta w kontaktach z ludźmi powinna cechować życzliwość oraz bezstronność wykluczająca uprzedzenia rasowe, narodowościowe, wyznaniowe, polityczne, światopoglądowe lub wynikające z innych przyczyn.

§ 7

Policjant powinien przestrzegać zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i dbać o schludny wygląd.

§ 8

Wykonując zadania służbowe, policjant powinien dostosowywać swoje zachowanie do sytuacji i cech osób uczestniczących w zdarzeniu, w szczególności wieku, płci, narodowości i wyznania, a także uwzględniać uzasadnione potrzeby tych osób.

§ 9

W trakcie wykonywania czynności służbowych policjant powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia, udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy, a także dbać o zachowanie dyskrecji.

§ 10

Zawiadamiając osobę o zamachu na jej dobra lub przekazując najbliższej rodzinie wiadomość dotyczącą osoby bliskiej, która stała się ofiarą przestępstwa lub innego zdarzenia, policjant powinien zachować takt.

§ 11

Policjant jako funkcjonariusz publiczny powinien wystrzegać się korupcji w każdej postaci oraz zwalczać wszelkie jej przejawy.

§ 12

Policjant nie może wykorzystywać swojego zawodu do celów prywatnych, a w szczególności nie może wykorzystywać informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych ani uzyskiwać informacji do tych celów przy użyciu służbowych metod.

§ 13

Policjant powinien zachować dyskrecję w odniesieniu do informacji mogących zaszkodzić społecznie pojętemu dobru służby lub dobremu imieniu osób uczestniczących w czynnościach podejmowanych przez policjanta.

§ 14

Stosunek policjanta do innych policjantów powinien być oparty na przestrzeganiu zasad poprawnego zachowania, poszanowania godności, a także tolerancji w zakresie nienaruszającym porządku prawnego.

§ 15

Policjant powinien w miarę możliwości udzielać pomocy innym policjantom w realizacji zadań służbowych oraz wspierać w rozwiązywaniu ich problemów osobistych.

§ 16

Przełożony powinien dawać podwładnym przykład nienagannego zachowania, w szczególności nie powinien nadużywać stanowiska, funkcji, stopnia policyjnego w celu poniżenia podległego policjanta.

§ 17

Przełożony powinien zapewnić podległym policjantom właściwe warunki wykonywania zadań i rozwoju zawodowego oraz dbać o atmosferę pracy i dobre stosunki międzyludzkie.

§ 18

Kierując działaniami podległych policjantów, przełożony powinien wydawać jasne i zrozumiałe polecenia oraz inspirować i motywować ich do działania.

§ 19

Przełożony, oceniając podległych policjantów, jest zobowiązany kierować się jasno określonymi i znanymi im kryteriami oraz sprawiedliwością i obiektywizmem.

§ 20

Przełożony powinien wysłuchać podwładnego w sprawach zawodowych i osobistych oraz udzielić mu wsparcia bądź pomocy, z zachowaniem dyskrecji.

§ 21

Policjant powinien rzetelnie wykonywać polecenia przełożonego oraz odnosić się do niego z szacunkiem.

§ 22

Policjant powinien stale doskonalić i uzupełniać swoją wiedzę oraz umiejętności zawodowe, a także dbać o sprawność fizyczną.

§ 23

Policjant powinien dbać o społeczny wizerunek Policji jako formacji, w której służy i podejmować działania służące budowaniu zaufania do niej.

§ 24

Policjant nie powinien akceptować, tolerować ani lekceważyć zachowań policjantów naruszających prawo lub zasady etyki zawodowej.

6.

ROZPORZĄDZENIE MSWiA Z DNIA 20 MAJA 2009 R. W SPRAWIE UMUNDUROWANIA POLICJANTÓW⁴

Rozdział 1. Przepis ogólny

§ 1

Rozporządzenie określa:

- 1) umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów;
- 2) zasady i sposób noszenia umundurowania oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak;
- 3) normy umundurowania.

Rozdział 2. Umundurowanie policjantów

§ 2

Umundurowanie policjantów składa się z ubiorów: służbowego, wyjściowego, galowego i ćwiczebnego.

§ 3

1. Wzory ubioru służbowego policjanta określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Wzory ubioru wyjściowego policjanta określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.
3. Wzór ubioru galowego policjanta określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.
4. Wzory ubioru ćwiczebnego policjanta określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 4

1. Beret w kolorze granatowym, z wizerunkiem orła w kolorze srebrnym, z napisem „POLICJA”, haftowany mechanicznie, na czarnym tle, noszą policjanci Centralnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji „BOA”, samodzielnych pododdziałów kontrterrorystycznych Policji i komórek organizacyjnych właściwych do spraw minersko-pirotechnicznych:
 - 1) z oznakami stopni – do ubioru służbowego i wyjściowego;
 - 2) bez oznak stopni – do ubioru ćwiczebnego.
2. Beret nosi się lekko przechylony na prawe ucho. Dolna jego krawędź powinna znajdować się na wysokości około 4 cm nad brwią. Prawą krawędź denka beretu opuszcza się w dół nieco ku tyłowi, tak aby nie przysłaniała ucha.

⁴ Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.

§ 5

1. Czapka gabardynowa jest w kolorze błękitnoszarym z otokiem w kolorze ciemnoniebieskim. Z przodu na czapce znajduje się wizerunek orła w kolorze srebrnym, z napisem „POLICJA”, haftowany mechanicznie, na błękitnoszarym tle. Rondo czapki zawiera usztywniacz, zapewniający regularny owal. Czapkę nosi się nałożoną prosto na głowę. Rozmiar czapki powinien odpowiadać obwodowi głowy. Krawędź daszka powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi. Policjanci, którzy pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych Policji albo w komórkach organizacyjnych, właściwych do spraw ruchu drogowego, oraz w jednostkach organizacyjnych Policji albo komórkach organizacyjnych, właściwych do spraw prewencji na wodach i terenach przywodnych, nakładają na czapkę pokrowiec w kolorze białym.
2. Czapka letnia służbowa z daszkiem typu sportowego jest w kolorze ciemnogrnatowym. Z przodu na czapce umieszcza się wizerunek orła w kolorze srebrnym z napisem „POLICJA”, haftowany mechanicznie, na ciemnogrnatowym tle. Na klinach bocznych czapki w ich dolnej części są umieszczone odbłaskowe napisy „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonane metodą wgrzewania w materiał. Czapkę letnią nosi się prosto nałożoną na głowę. Krawędź daszka powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.
3. (uchylony)
4. Czapka zimowa służbowa typu sportowego jest wykonana z polaru w kolorze ciemnogrnatowym z wykończeniem z dzianiny w tym samym kolorze. Z przodu na czapce umieszcza się wizerunek orła w kolorze srebrnym z napisem „POLICJA”, haftowany mechanicznie, na ciemnogrnatowym tle. Czapka posiada doszyty nausznik z polaru, który w zależności od warunków atmosferycznych może być wysunięty lub schowany do wewnątrz. Czapkę zimową nosi się prosto nałożoną na głowę. Dolna krawędź czapki powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.
5. Czapka zimowa antyterrorysty jest typu sportowego i jest wykonana z dzianiny w kolorze czarnym. Czapkę nosi się prosto nałożoną na głowę.
6. Furażerka jest w kolorze ciemnogrnatowym. Z przodu na furażerke znajduje się wizerunek orła w kolorze srebrnym, z napisem „POLICJA”, haftowany mechanicznie. Furażerkę nosi się lekko przechyloną w kierunku prawego ucha.

§ 6

1. Guziki zewnętrzne do przedmiotów umundurowania z wizerunkiem orła są wykonane z tworzywa sztucznego w kolorze błękitnoszarym lub czarnym.
2. Guziki wewnętrzne kryte są wykonane bez wizerunku orła.

§ 7

1. Kurtka gabardynowa wyjściowa jest w kolorze błękitnoszarym, jednorzędowa z wykładanym kołnierzem i klapami, zapinana z przodu na cztery guziki. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Kurtka męska ma naszyte na piersiach i po bokach poniżej linii pasa kieszenie nakładane z fałdkami i klapkami. Kurtka damska ma tylko kieszenie dolne cięte z klapkami. Rękawy są gładkie bez mankietów. Długość kurtki powinna być taka, aby w pozycji siedzącej dolna jej krawędź sięgała do płaszczyzny siedzenia, a krawędź rękawów do nasady kciuka. Kurtkę nosi się z koszulą wyjściową i krawatem.
2. Kurtka gabardynowa galowa jest w kolorze błękitnoszarym, dwurzędowa z wykładanym kołnierzem i klapami. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Po bokach kurtki poniżej linii pasa są kieszenie cięte wykończone patkami. Rękawy są gładkie bez mankietów. Długość kurtki powinna być taka, aby w pozycji siedzącej dolna jej krawędź sięgała do płaszczyzny siedzenia, a krawędź rękawów do nasady kciuka. Kurtkę galową nosi się z koszulą wyjściową i krawatem.

3. Kurtka służbowa letnia jest w kolorze ciemnogrnatowym. Kurtka jest zapinana na zamek błyskawiczny kryty podwójną plisą zapinaną na napy. Kurtka posiada dopinany na zamek błyskawiczny kaptur z daszkiem. W szwach bocznych kurtki znajdują się rozcięcia zapinane na zamek błyskawiczny, przystosowane do wkładania i wyjmowania broni służbowej. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Na lewej i prawej piersi wszyte są kieszenie wpuszczane, zapinane na zamki błyskawiczne, przykryte karczkiem stanowiącym patki kieszeni. Dół patek jest wykończony wypustką odblaskową w kolorze srebrnym. Na dole kurtki umieszczone są symetrycznie kieszenie wpuszczane z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną. Patki są wykończone taśmą wypustową odblaskową w kolorze srebrnym. Na lewym rękawie, w górnej części, naszyta jest kieszeń z mieszkami i klapką zapinaną taśmą samoszczepną. Na plecach i na patce górnej lewej kieszeni umieszczony jest odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał.
4. Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru jest w kolorze ciemnogrnatowym. Kurtka jest zapinana na zamek błyskawiczny, kryty podwójną plisą zapinaną na napy. Kurtka posiada dopinany na zamek błyskawiczny kaptur z daszkiem. W szwach bocznych kurtki znajdują się rozcięcia zapinane na zamek błyskawiczny, przystosowane do wkładania i wyjmowania broni służbowej. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Na lewej i prawej piersi są naszyte kieszenie nakładane z patką, zapinane taśmą samoszczepną. Dół patek jest wykończony wypustką odblaskową w kolorze srebrnym. Na dole przodu kurtki są naszyte dwie kieszenie nakładane z patkami zapinanymi na napy. Na lewym rękawie pomiędzy łokciem a barkiem jest naszyta kieszeń nakładana z patką zapinaną taśmą samoszczepną, z wykończeniem wypustką odblaskową. Na plecach i patce lewej górnej kieszeni umieszczony jest odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Na patkach kieszeni i dole kurtki są przyszyte od wewnątrz listwy z taśmami odblaskowymi, które po odpięciu zwiększają widoczność policjanta. Ocieplacz z polaru posiada naszyte naramienniki i może stanowić samodzielny element umundurowania. Ocieplacz po odpięciu rękawów może być używany jako kamizelka.
5. (uchylony)
6. Kurtka 3/4 z podpinką jest w kolorze błękitnoszarym. Kurtka jest wykonana z tkaniny nieprzemakalnej i ma dopinaną podpinkę. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Na bokach kurtki znajdują się dwie wpuszczone kieszenie. Kurtka ma z przodu kryte zapięcie na guziki. Wykrój szyi jest wykończony kołnierzem, do którego jest dopinany kaptur oraz kołnierzem z tkaniny futerkowej w kolorze szarym. W okresie zimowym kurtkę nosi się z podpinką i kołnierzem z tkaniny futerkowej. Dopuszcza się noszenie kurtki z rozpiętym górnym guzikiem. W przypadku niesprzyjających warunków atmosferycznych na czas dojścia do miejsca uroczystości zezwala się na noszenie kaptura.
7. Kurtki, o których mowa w ust. 3 i 4, stanowią element ubioru służbowego oraz ubioru ćwiczebnego policjanta.

§ 8

1. Kamizelka ostrzegawcza jest wykonana z dzianiny z elementami odblaskowymi w kolorze żółtym, zapinana z przodu na klamrę zaciskową. Na górnej części pleców jest naszyty duży napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle. Dopuszcza się uzupełnienie napisu o drugi człon z nazwą specjalizacji lub funkcji. Na górnym lewym przodzie jest naszyty napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle, na prawym górnym przodzie – pas z taśmy odblaskowej. W dolnej części kamizelki na całym obwodzie są dwa pasy z taśmy odblaskowej.
2. Kamizelkę, o której mowa w ust. 1, nosi się na przedmiotach umundurowania służbowego i ćwiczebnego w trakcie wykonywania zadań na drogach, w celu poprawienia widoczności policjanta.

3. Kamizelkę, o której mowa w ust. 1, można nosić na przedmiotach umundurowania służbowego i ćwiczebnego w trakcie wykonywania zadań innych niż wymienione w ust. 2, w celu poprawienia widoczności policjanta.
4. Dopuszcza się noszenie przez policjanta kamizelki, o której mowa w ust. 1, do ubioru cywilnego podczas wykonywania zadań służbowych.

§ 9

1. Koszula służbowa i koszula służbowa letnia są w kolorze ciemnogrnatowym. Na lewym rogu kołnierzyka znajduje się napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, haftowany metodą mechaniczną. Na ramionach koszul są umieszczone naramienniki. Na przodach koszul są naszyte dwie nakładane kieszenie z patkami zapinanymi na guzik. Nad lewą kieszenią jest umieszczony odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Koszule nosi się bez krawata, z rozpiętym górnym guzikiem.
2. Koszula wyjściowa jest w kolorze białym. Do kurtki wyjściowej lub galowej nosi się koszulę z krawatem, tak aby górna krawędź kołnierzyka wystawała nieco ponad kołnierz kurtki.
3. Koszulę wyjściową letnią w kolorze białym nosi się z krawatem. Na ramionach koszuli są umieszczone naramienniki. Na przodach koszuli są naszyte nakładane dwie kieszenie z patkami. Dopuszcza się noszenie spinki do krawata w kolorze srebrnym.
4. Koszulka polo z krótkim rękawem jest w kolorze ciemnogrnatowym. Kołnierz jest wykonany z dzianiny bawełnianej, zapięcie na 3 guziki. Na ramionach są umieszczone naramienniki. Z przodu po lewej stronie jest naszyta kieszeń zewnętrzna z patką zapinaną na guzik. Na plecach, nad patką kieszeni i na obu rękawach znajduje się napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
5. Koszulka z krótkim rękawem T-shirt jest wykonana z dzianiny bawełnianej w kolorze ciemnogrnatowym. Na plecach, obu rękawach i na wysokości odpowiadającej lewej górnej kieszeni jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
6. (uchylony)

§ 10

Krawat w kolorze granatowym nosi się wiązany podwójnym węzłem. Węzeł powinien ściśle przylegać do kołnierzyka koszuli.

§ 11

Kombinezon ochronny letni, dwuczęściowy, w kolorze czarnym jest wykonany z tkaniny nieprzemakalnej. Bluza ma kryte zapięcie przodu na zamek błyskawiczny. Na przodach znajdują się kieszenie nakładane z patkami, dwie na piersiach i dwie w dolnej części bluzy. Na patce górnej lewej kieszeni naszyty jest mały odblaskowy napis „POLICJA”. Na ramionach są naszyte naramienniki. Dół bluzy i rękawów jest wykończony ściągaczem. W bokach bluzy są zamki błyskawiczne. Kaptur jest dopinany na guziki. Na plecach znajduje się napis „POLICJA” na żółtym odblaskowym tle. Spodnie typu ogrodniczki na szelki, w przodzie jest zamek błyskawiczny, w szwach bocznych – dwie kieszenie. Na prawym boku na wysokości uda jest naszyta kieszeń z patką. Na wysokości kolan dokoła nogawek naszyta jest taśma odblaskowa w kolorze żółtym. Dół nogawek jest prosty. Kombinezon ochronny letni nosi się do ubioru ćwiczebnego w czasie niesprzyjających warunków atmosferycznych.

§ 11a

Kombinezon kontrterrorysty w kolorze czarnym jest wykonany z tkaniny trudnopalnej. Kombinezon jest zapinany z przodu na dwa zamki błyskawiczne, kryte plisą, które są wszyte wzdłuż całej długości

kombinezonu i na dole każdej nogawki są zakończone zapięciem na taśmę samoszczepną. Do kombinezonu jest dopinany kaptur. Rękawy i nogawki kombinezonu są wykończone patkami pozwalającymi na regulowanie ich obwodu. Na piersiach kombinezonu i na jego nogawkach, na wysokości ud, są naszyte skośnie kieszenie z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną. Na rękawach, między łokciem a barkiem, są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną. Z boku kieszeni jest wszyty zamek błyskawiczny. W pasie kombinezonu jest wszyta guma, umożliwiająca dopasowanie kombinezonu do sylwetki.

§ 12

Mundur ćwiczebny jest dwuczęściowy, w kolorze ciemnogrnatowym. Bluza ćwiczebna jest zapinana na guziki, kryte plisą. Kołnierz typu stójka jest zapinany taśmą samoszczepną. Na ramionach bluzy są umieszczone naramienniki. W górnej części przodów bluzy są naszyte skośnie kieszenie z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną oraz kryte kieszenie zapinane na suwak. Na rękawach, między łokciem a barkiem, są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną. Z boku kieszeni jest wszyty zamek błyskawiczny. Na plecach bluzy i patkach kieszeni rękawów jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Bluzę nosi się wyłożoną na spodnie ćwiczebne albo włożoną do nich. Spodnie ćwiczebne mają proste nogawki. Na dole spodni jest wszyta taśma umożliwiająca regulację ich obwodu. Spodnie mają dwie boczne, skośnie kieszenie wpuszczane. Na bokach nogawek, w ich górnej części, są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi na guziki. Na patkach znajduje się napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Spodnie mają szelki przypinane na guziki. Spodnie ćwiczebne nosi się wyłożone na buty.

§ 13

1. Obuwie jest koloru czarnego. Wierzchy obuwia nie mogą być ozdobnie wyszywane, wytłaczane ani dziurkowane.
2. Półbuty męskie wyjściowe są z przodu sznurowane.
3. Półbuty służbowe są sznurowane. Cholewki półbutów są zakończone kołnierzem, wypełnionym pianką, a podeszwy półbutów są antypoślizgowe.
4. Trzewiki służbowe, z cholewkami okrywającymi do połowy łydki nóg, są z przodu sznurowane.
5. Trzewiki-botki ocieplane męskie, z cholewkami okrywającymi kostki nóg, są zapinane na zamki błyskawiczne umieszczone w bokach cholewek od wewnętrznych stron nóg.
6. Półbuty damskie wyjściowe są bez zapięcia. Obcas typu „stupek” powinien mieć wysokość od 5 do 7 cm.
7. Trzewiki-botki ocieplane damskie, z cholewkami okrywającymi kostki nóg, są zapinane na zamki błyskawiczne umieszczone w bokach cholewek od wewnętrznych stron nóg.
8. Buty z wysokimi cholewami są bez zapięcia.
9. Trzewiki specjalne są z cholewkami i są z przodu sznurowane. Podeszwa trzewików jest dostosowana do poruszania się w różnych warunkach terenowych i klimatycznych.

§ 14

1. Płaszcz wyjściowy całoroczny jest w kolorze błękitnoszarym, dwurzędowy z wykładanym kołnierzem i wyłogami. Ma wydłużony karczek z przodu i z tyłu. Płaszcz jest zapinany na trzy guziki. Na ramionach są umieszczone naramienniki. Rękawy gładkie są zakończone patką. Pasek w płaszczu jest zapinany z przodu na klamerkę. Płaszcz całoroczny nosi się do ubioru wyjściowego i galowego. Odległość od podstawy do dolnej krawędzi płaszcza powinna wynosić, w zależności od wzrostu, 42–52 cm. Dolna granica odległości odnosi się do niskiego, a górna – do wysokiego wzrostu.

Rękawy płaszcza powinny zakrywać rękawy kurtki, nie sięgając przy opuszczonej ręce dalej niż do nasady palców dłoni. Klamra po zapięciu paska powinna znajdować się na wysokości linii guzików płaszcza.

2. Dopuszcza się noszenie kurtki, o której mowa w § 7 ust. 6, zamiast płaszcza wyjściowego całorocznego.

§ 15

1. Pas główny jest w kolorze czarnym. Pas jest wykonany z tkaniny syntetycznej i składa się z dwóch elementów: pasa właściwego i pasa wewnętrznego, który zapobiega przesuwaniu się elementów wyposażenia umieszczonych na pasie właściwym. Pas główny nosi się:
 - 1) w podtrzymywaczach spodni:
 - a) służbowych:
 - letnich do trzewików,
 - letnich do półbutów,
 - zimowych,
 - b) ćwiczebnych – przy występowaniu z koszulką z krótkim rękawem T-shirt, koszulką polo z krótkim rękawem oraz z bluzą ćwiczebną włożoną do spodni ćwiczebnych,
 - c) wyjściowych – przy występowaniu w koszuli wyjściowej letniej;
 - 2) w podtrzymywaczach spódnicy – przy występowaniu w koszuli wyjściowej letniej;
 - 3) na mundurze ćwiczebnym – przy występowaniu w mundurze ćwiczebnym z bluzą ćwiczebną włożoną na spodnie ćwiczebne.
2. Policjanci, którzy pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych Policji albo w komórkach organizacyjnych, właściwych do spraw ruchu drogowego, noszą do ubioru służbowego i wyjściowego z koszulą wyjściową letnią pas główny skórzany w kolorze białym.
3. Dopuszcza się noszenie ubioru ćwiczebnego bez pasa głównego podczas przebywania na terenie jednostki organizacyjnej Policji.

§ 16

Półgolf jest w kolorze ciemnogrnatowym. Na ściągaczu pod szyją jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą haftu komputerowego. Półgolf jest przeznaczony do użytkowania w okresie jesienno-zimowym jako ocieplenie pod kurtką lub sweter.

§ 17

Rajstopy damskie są koloru beżowego.

§ 18

Rękawiczki skórzane letnie i zimowe są koloru czarnego. Rękawiczki zimowe są ocieplane.

§ 19

1. Spodnie służbowe letnie do półbutów są w kolorze ciemnogrnatowym. Nogawki spodni są szerokie i proste. W przednich częściach nogawek znajdują się kieszenie boczne (skośne) wpuszczane, a z tyłu kieszeń wpuszczana z wypustką zapinaną na guzik. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym.
2. Spodnie służbowe letnie do trzewików są w kolorze ciemnogrnatowym. Na dole spodni jest wszyta patka umożliwiająca regulację szerokości dołu nogawek. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości spodni jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym. W przedniej części spodni na wysokości kolan znajdują się wzmocnienia z tkaniny zasadniczej. Na bokach nogawek

są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi na napy. Na patkach jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.

3. Spodnie służbowe zimowe są w kolorze ciemnogrnatowym. Spodnie mają odpinaną podpinkę. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym. Na bokach nogawek są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi na napy. Na patkach jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
4. Spodnie wyjściowe i letnie są w kolorze ciemnogrnatowym, bez mankietów. Szerokość nogawek u dołu uzależniona jest od rozmiaru spodni, czyli długości i obwodu pasa. W przednich częściach nogawek kieszenie boczne są z wypustką. W prawej tylnej części nogawki jest cięta kieszeń z klapką zapinaną na guzik. W pasek spodni są wszyte podtrzymywacze. Po bokach paska są naszyte ściągacze zapinane na guzik. Spodnie powinny sięgać z tyłu dolną krawędzią nogawek 2–2,5 cm powyżej obcasa.
5. Spodnie wyjściowe generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji mają przy bocznych szwach naszyte lampasy o szerokości 2,5 cm każdy i wypustki w kolorze ciemnoniebieskim. Dolna krawędź nogawek powinna sięgać 2–2,5 cm powyżej obcasa.
6. Spodnie noszone do butów z cholewami – bryczesy, dla generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji, są w kolorze ciemnogrnatowym. Przy bocznych szwach są naszyte lampasy o szerokości 2,5 cm każdy i wypustki w kolorze ciemnoniebieskim.
7. Spódnica jest w kolorze ciemnogrnatowym, o prostym kroju z rozcięciem z tyłu o długości do 15 cm od dolnej jej krawędzi. Dolna krawędź spódnicy powinna sięgać między 5 cm powyżej kolan a 5 cm poniżej kolan. W pasek spódnicy są wszyte podtrzymywacze. Policjant-kobieta nosi spódnicę do ubioru wyjściowego i galowego.
8. Spódnica dla policjanta-kobiety w stopniu generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji ma naszyte wzdłuż bocznych szwów po dwa lampasy o szerokości 2,5 cm każdy oraz wypustki, w kolorze ciemnoniebieskim.

§ 20

Sweter w kolorze ciemnogrnatowym jest wykonany z dzianiny, wzmocniony tkaniną na barkach i łokciach. Z tej samej tkaniny są naszyte naramienniki oraz kieszeń z patką na lewej piersi. Na patce jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym. Sweter nosi się wyłożony na pas do ubioru służbowego. W okresie zimowym może być noszony jako element ocieplający pod okrycia wierzchnie.

§ 21

Szalik letni i zimowy w kolorze ciemnoniebieskim nosi się pod płaszczem, tak aby jego górna krawędź wystawała nieco ponad kołnierz. W zależności od warunków atmosferycznych szalik zimowy może zakrywać całkowicie odstoniętą część piersi między klapami płaszcza.

§ 22

Skarpety letnie i zimowe są koloru czarnego lub ciemnogrnatowego.

§ 23

1. Sznur galowy jest koloru srebrnomatowego. Nosi się go na prawym ramieniu, przypinając do guzika przyszytego w tym celu pod naramiennikiem kurtki wyjściowej lub galowej.
2. Sznur galowy generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji składa się z:
 - 1) pojedynczego sznura w kształcie pętli przewieszzonego przez ramię pod naramiennikiem i ułożonego pionowo pod pachą rękawa;

- 2) splecionego odcinka w formie warkocza z dwoma pojedynczymi sznurkami po obu jego stronach, zakończonego metalowym wisiorkiem, ułożonego na prawym przodzie kurtki wyjściowej i przypiętego do drugiego od góry guzika przodu;
- 3) splecionego odcinka w formie warkocza zakończonego metalowym wisiorkiem, przewieszzonego od naramiennika przez tył kurtki wyjściowej pod prawą pachą rękawa i przypiętego na górny guzik przodu.
3. Sznur galowy oficera starszego Policji i oficera młodszego Policji składa się z:
 - 1) pojedynczego sznura w kształcie pętli przewieszzonego przez ramię pod naramiennikiem i ułożonego pionowo pod pachą rękawa;
 - 2) splecionego odcinka w formie warkocza z jednym pojedynczym sznurkiem na dole warkocza, zakończonego metalowym wisiorkiem, ułożonego na prawym przodzie kurtki wyjściowej i przypiętego do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
4. Sznur galowy aspiranta Policji tworzy spleciony odcinek w formie warkocza i ułożony przy nim jeden pojedynczy sznurek, zakończony metalowym wisiorkiem i przypięty do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
5. Sznur galowy podoficera Policji tworzy spleciony odcinek w formie warkocza zakończony metalowym wisiorkiem, przypięty do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
6. Do kurtki galowej generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji, oficera starszego Policji, oficera młodszego Policji, aspiranta Policji i podoficera Policji nosi się sznury galowe, o których mowa w ust. 2–5.
7. Do kurtki galowej części (odcinki) sznura galowego zakończone metalowymi wisiorkami przypina się do guzika przyszytego pod lewą klapą kurtki za pomocą małej pętli, na wysokości górnych guzików, tak aby ułożone pionowo metalowe wisiorki znajdowały się na środku między dwoma rzędami guzików.

Rozdział 3.

Dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów

§ 24

Policjanci na ubiorach umundurowania oraz na nakryciach głowy noszą dystynkcje i znaki identyfikacyjne.

§ 25

1. Dystynkcje do ubioru:
 - 1) służbowego i ćwiczebnego są wykonane haftem mechanicznym w kolorze srebrnym na pochawkach w kolorze granatowym;
 - 2) wyjściowego i galowego są haftowane ręcznie bajorkiem w kolorze matowosrebrnym bezpośrednio na naramiennikach lub haftem mechanicznym w kolorze srebrnym na pochawkach w kolorze granatowym.
2. Wzory dystynkcji określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 26

1. Dystynkcje umieszcza się na:
 - 1) naramiennikach:
 - a) kurtki:
 - służbowej letniej,
 - służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru,

- gabardynowej wyjściowej,
 - gabardynowej galowej,
 - (uchylone),
 - b) płaszcz wyjściowego całorocznego,
 - c) kombinezonu ochronnego letniego,
 - d) swetra służbowego,
 - e) koszuli:
 - służbowej,
 - służbowej letniej,
 - wyjściowej letniej,
 - f) koszulki polo z krótkim rękawem,
 - g) ocieplacza z polaru,
 - h) bluzy ćwiczebnej,
 - i) kurtki 3/4 z podpinką;
- 2) taśmie otokowej czapki gabardynowej;
- 3) berecie noszonym przez policjanta Centralnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji „BOA”, samodzielnego pododdziału kontrterrorystycznego Policji i komórki organizacyjnej właściwej do spraw minersko-pirotechnicznych.
2. Na daszku czapki gabardynowej:
- 1) oficerowie starsi Policji oraz generałowie Policji noszą dwa galony o szerokości 6 mm naszyte obok siebie w odległości 6 mm od krawędzi daszka, na całej długości łuku daszka;
 - 2) oficerowie młodszy Policji noszą jeden galon o szerokości 6 mm naszyty w odległości 6 mm od krawędzi daszka, na całej długości łuku daszka.
3. Policjanci Centralnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji „BOA”, samodzielnych pododdziałów kontrterrorystycznych Policji i komórek organizacyjnych właściwych do spraw minersko-pirotechnicznych noszą dystynkcje na beretach w następujący sposób:
- 1) podoficerowie Policji i aspiranci Policji noszą takie same dystynkcje jak na taśmie otokowej czapki gabardynowej;
 - 2) oficerowie młodszy Policji noszą jeden pasek na lewej stronie beretu, o długości 3 cm i o szerokości 5 mm, umieszczony pod kątem 45° w stosunku do dolnej krawędzi beretu, oraz odpowiednią ilość gwiazdek w zależności od posiadanego stopnia; gwiazdki rozmieszcza się w linii prostej nad środkiem paska – prostopadle do jego położenia; pierwszą gwiazdkę umieszcza się w odległości 5 mm od paska do podstawy jej ramion, drugą i następne w odległości 5 mm od wierzchołka ramienia pierwszej gwiazdki do kąta własnego ramion drugiej gwiazdki;
 - 3) oficerowie starsi Policji noszą dwa paski o długości 3 cm i szerokości 5 mm w odstępie 4 mm oraz odpowiednią ilość gwiazdek, w zależności od posiadanego stopnia; sposób rozmieszczania pasków i gwiazdek jest taki sam jak dla oficerów młodszych Policji.

§ 27

- 1. Na nakryciach głowy policjanta umieszcza się wizerunek orła z napisem „POLICJA”.
- 2. Wzór wizerunku orła z napisem „POLICJA” określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 28

- 1. Znakami identyfikacyjnymi policjanta są:
 - 1) znak identyfikacji indywidualnej;
 - 2) znak identyfikacji imiennej;
 - 3) znak rodzaju służby Policji;

- 4) znak generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji;
 - 5) napis „POLICJA”.
2. Znak identyfikacji indywidualnej obejmuje napis „POLICJA” i numer identyfikacyjny policjanta wyrażony cyframi arabskimi. Nosi się go na środku lewej górnej kieszeni ubioru służbowego i ćwiczebnego, z wyjątkiem okoliczności występowania w pododdziale zwartym.
 3. Znak identyfikacji imiennej, obejmujący pierwszą literę imienia oraz nazwisko policjanta, w postaci:
 - 1) metalowej tabliczki w kształcie prostokąta o szerokości 13 mm i długości 80–100 mm, w kolorze granatowym z obramowaniem w kolorze starego srebra, na której są litery, o wysokości 5 mm i grubości 1 mm, oraz kropka w kolorze starego srebra, z zapięciem umożliwiającym przyleganie do tkaniny wierzchniej,
 - 2) taśmy szczepnej w kolorze granatowym, w kształcie prostokąta o wymiarach 25x130 mm, na której są litery, o wysokości 8,5 mm i grubości 1 mm, oraz kropka w kolorze srebrnym haftowane mechanicznie
 - nosi się na elementach umundurowania, z wyjątkiem gdy policjanci występują w pododdziale zwartym, kompanii reprezentacyjnej Policji i kompanii honorowej Policji.
- 3a. Znak identyfikacji imiennej w postaci:
 - 1) metalowej tabliczki nosi się na:
 - a) kurtce gabardynowej wyjściowej i koszuli wyjściowej letniej – bezpośrednio nad prawą górną kieszeńią,
 - b) kurtce gabardynowej galowej – po prawej stronie na wysokości odpowiadającej jego położeniu na kurtce gabardynowej wyjściowej,
 - c) koszuli służbowej i koszuli służbowej letniej – bezpośrednio nad prawą górną kieszeńią;
 - 2) taśmy szczepnej nosi się na:
 - a) bluzie ćwiczebnej – nad prawą górną kieszeńią,
 - b) koszulce polo z krótkim rękawem – po prawej stronie na wysokości odpowiadającej położeniu lewej górnej kieszeni,
 - c) kurtce służbowej letniej oraz na kurtce służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru – na patce prawej górnej kieszeni,
 - d) swetrze służbowym – po prawej stronie na wysokości odpowiadającej położeniu lewej górnej kieszeni,
 - e) ocieplaczu z polaru, jeśli występuje jako samodzielny element ubioru służbowego – po prawej stronie na wysokości odpowiadającej napisowi „POLICJA” po lewej stronie.
 4. Policjant-kobieta nosi znak identyfikacji imiennej, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, na kurtce gabardynowej wyjściowej na wysokości odpowiadającej jego położeniu na kurtce gabardynowej wyjściowej policjanta.
 - 4a. Na ubiorze służbowym i ćwiczebnym policjant nosi znak identyfikacji indywidualnej lub znak identyfikacji imiennej.
 5. Znak rodzaju służby Policji nosi się na kołnierzu kurtki wyjściowej oraz na lewym rękawie kurtki galowej, kurtki służbowej letniej i kurtki służbowej zimowej z podpinką z polaru.
 6. Znak generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji nosi się na kołnierzu kurtki wyjściowej.
 7. Znak identyfikacyjny „POLICJA” policjanci noszą na:
 - 1) górnej części lewego rękawa płaszcza całorocznego i kurtki galowej – w kolorze granatowym z umieszczonym w łuku napisem „POLICJA” w kolorze srebrnym;
 - 2) umundurowaniu ćwiczebnym – w kształcie prostokąta w kolorze żółtym z napisem „POLICJA” w kolorze czarnym.
 8. Sposób umieszczenia na ubiorze policjanta znaków: identyfikacji indywidualnej, identyfikacji imiennej „POLICJA” i znaku rodzajów służb Policji określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.
 9. Wzory znaków identyfikacyjnych policjanta określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

Rozdział 4.

**Zasady i sposób noszenia umundurowania
oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak**

§ 29

1. Ubiór służbowy nosi się w czasie wykonywania obowiązków służbowych, z zastrzeżeniem § 32 ust. 1 pkt 2.
2. Policjanci, którzy pełnią służbę w jednostkach organizacyjnych Policji albo komórkach organizacyjnych, właściwych do spraw ruchu drogowego, oraz w jednostkach organizacyjnych Policji lub komórkach organizacyjnych, właściwych do spraw prewencji na wodach i terenach przywodnych, mogą nosić do ubioru służbowego czapkę gabardynową zamiast czapki letniej służbowej lub czapki zimowej służbowej.
3. Dopuszcza się noszenie przez policjantów spodni wyjściowych albo przez policjantów-kobiety spódnicy oraz:
 - 1) półbutów wyjściowych w zestawie ubioru służbowego z koszulą służbową, koszulą służbową letnią lub swetrem, w okresie letnim,
 - 2) trzewików-botków ocieplanych w zestawie ubioru służbowego w okresie zimowym – w czasie pełnienia służby w jednostkach organizacyjnych Policji, o których mowa w § 30 ust. 2, lub podczas wystąpień służbowych w charakterze przedstawiciela danej jednostki organizacyjnej Policji.

§ 30

1. Ubiór wyjściowy nosi się:
 - 1) podczas wystąpień w charakterze przedstawiciela Policji na oficjalnych spotkaniach lub uroczystościach, jeżeli nie zachodzi konieczność występowania w ubiorze wyjściowym ze sznurem galowym;
 - 2) przy meldowaniu się przełożonym po przybyciu do nowej jednostki organizacyjnej Policji lub przed odejściem na inne stanowisko służbowe.
2. Policjanci mogą nosić ubiór wyjściowy bez sznura galowego w czasie pełnienia służby w:
 - 1) Komendzie Głównej Policji;
 - 2) Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Policji, jeżeli nie występują w szykach zwartych i na placach ćwiczeń;
 - 3) jednostkach organizacyjnych Policji, jeżeli służbę pełnią w pomieszczeniach biurowych;
 - 4) (uchylony)

§ 31

1. Ubiór wyjściowy ze sznurem galowym lub ubiór galowy z odznaczeniami, medalami i odznakami nosi się podczas:
 - 1) uroczystości w dniach świąt państwowych;
 - 2) uroczystości wręczenia sztandarów, orderów i odznaczeń, zaprzysiężenia, mianowania na stopień lub ślubowania policjantów;
 - 3) innych ważnych uroczystości na polecenie Komendanta Głównego Policji, Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji, Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Policji, komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendanta szkoły policyjnej lub dyrektora instytutu badawczego.
2. Ubiór wyjściowy ze sznurem galowym, z baretkami orderów, odznaczeń i medali, gdy nie ma obowiązku noszenia pełnych odznak, oraz z innymi odznakami policjanci mogą nosić podczas:
 - 1) uroczystych przedstawień w teatrach, salach koncertowych i oficjalnych spotkań, jeżeli w tym zakresie nie zostały wydane inne polecenia;

- 2) uroczystości rodzinnych oraz w innych okolicznościach, w których w środowisku cywilnym przyjęty jest zwyczajowo strój wieczorowy, jeżeli policjant występuje w umundurowaniu;
 - 3) uczestniczenia w uroczystościach pogrzebowych policjantów lub pracowników z udziałem policyjnych asyst honorowych.
3. Komendant Główny Policji, Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji, Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Policji, komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji, Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendant szkoły policyjnej i dyrektor instytutu badawczego mogą zarządzić noszenie ubioru wyjściowego ze sznurem galowym i ubioru galowego również w innych okolicznościach niż określone w ust. 1.

§ 32

1. Ubiór ćwiczebny nosi się:
 - 1) na zajęciach szkoleniowych i ćwiczebnych – w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Policji oraz oddziałach prewencji Policji, Centralnym Pododdziale Kontrterrorystycznym Policji „BOA” i samodzielnych pododdziałach kontrterrorystycznych Policji, a także w jednostkach organizacyjnych Policji podczas odbywania doskonalenia zawodowego;
 - 2) w czasie pełnienia służby – w Centralnym Pododdziale Kontrterrorystycznym Policji „BOA” i samodzielnych pododdziałach kontrterrorystycznych Policji;
 - 3) w czasie wykonywania zadań o charakterze specjalnym na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji;
 - 4) w czasie szkolenia osób powołanych na ćwiczenia do jednostek organizacyjnych Policji.
- 1a. Dopuszcza się noszenie ubioru ćwiczebnego przez policjantów:
 - 1) pełniących służbę w:
 - a) komórkach organizacyjnych właściwych do spraw:
 - patrolowych,
 - interwencyjnych,
 - patrolowo-interwencyjnych,
 - konwojowych,
 - b) oddziałach prewencji Policji lub samodzielnych pododdziałach prewencji Policji,
 - c) pomieszczeniach dla osób zatrzymanych;
 - 2) sprawujących opiekę nad psem służbowym;
 - 3) w innych przypadkach niż wymienione w pkt 1 i 2, wynikających z potrzeb służby.
2. (uchylony)

§ 33

Użytkowane przedmioty umundurowania powinny być należycie dopasowane, czyste i wyprasowane.

§ 34

1. Przedmioty umundurowania wchodzące w skład ubiorów, o których mowa w § 3, policjanci noszą, z uwzględnieniem okresu letniego trwającego od dnia 1 maja do dnia 31 października i okresu zimowego trwającego od dnia 1 listopada do dnia 30 kwietnia, zgodnie z zestawami przedmiotów umundurowania, stanowiącymi załącznik nr 9 do rozporządzenia.
2. Dopuszcza się noszenie przedmiotów umundurowania stosownie do warunków atmosferycznych, niezależnie od okresów wymienionych w ust. 1.
3. Decyzję w sprawie noszenia przedmiotów umundurowania stosownie do warunków atmosferycznych podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej Policji w stosunku do podległych funkcjonariuszy.

§ 34a

Dopuszcza się noszenie umundurowania bez nakrycia głowy przez policjantów pełniących służbę:

- 1) na stanowiskach rzeczników prasowych lub przez policjantów upoważnionych przez komendantów powiatowych, miejskich lub rejonowych Policji do wykonywania działalności prasowo-informacyjnej – w czasie udzielania informacji środkom masowego przekazu;
- 2) z wykorzystaniem pojazdu służbowego – w czasie przebywania w pojeździe.

§ 35

Dopuszcza się noszenie przez policjantów umundurowanych:

- 1) okularów przeciwsłonecznych i zdrowotnych z przyciemnionymi szklami;
- 2) symbolu żałoby według zasad określonych w praktykowanym przez policjanta obrządku religijnym;
- 3) oznaczeń specjalistycznych (specjalności zawodowych).

§ 36

Zabrania się policjantom:

- 1) noszenia przedmiotów umundurowania niezgodnie z obowiązującym zestawem przedmiotów umundurowania albo niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- 2) noszenia przedmiotów umundurowania o nieestetycznym wyglądzie lub o znacznym stopniu ich zużycia;
- 3) noszenia przedmiotów umundurowania w połączeniu z przedmiotami ubioru cywilnego;
- 4) samowolnego dokonywania przeróbek, poprawek i zniekształcania przedmiotów umundurowania.

§ 37

Ordery, odznaczenia, medale i odznaki nosi się, z zastrzeżeniem § 39, na wstążkach na lewej stronie piersi od prawej do lewej strony, w kolejności określonej w przepisach ustanawiających order, odznaczenie, medal lub odznakę. Ordery i odznaczenia państw obcych nosi się w sposób określony przez te państwa, odpowiednio po orderach i odznaczeniach polskich.

§ 38

Ordery i odznaczenia zawieszają się na wstążkach o długości 6–6,5 cm każda. Górna krawędź wstążek wszystkich orderów i odznaczeń powinna tworzyć równą linię poziomą.

§ 39

1. Na kurtce wyjściowej ordery i odznaczenia nosi się na wysokości 3,5 cm powyżej klapy górnej kieszeni, w następujący sposób:
 - 1) jeden order lub odznaczenie – nad środkiem kieszeni;
 - 2) od dwóch do czterech orderów lub odznaczeń – w jednym rzędzie bez przerw między wstążkami, z tym że przy ilości trzech i więcej – wstążkę pierwszego orderu lub odznaczenia podkłada się do odpowiedniej szerokości niezbędnej dla zachowania symetrii pod klapą kurtki;
 - 3) od pięciu do ośmiu orderów lub odznaczeń – w jednym rzędzie, tak aby zajęły szerokość czterech wstążek umieszczonych obok siebie, przy czym wstążkę drugiego i kolejnych orderów lub odznaczeń podkłada się częściowo pod wstążkę poprzedniego orderu lub odznaczenia;

- 4) powyżej ośmiu orderów lub odznaczeń – umieszcza się tylko w dwóch rzędach maksymalnie po sześć w rzędzie, w taki sposób, aby górny rząd krył wstążki dolnego rzędu w całości, a odznaczenia dolnego rzędu – do połowy.
2. Na kurtce galowej ordery i odznaczenia nosi się na wysokości odpowiadającej miejscu powyżej górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.
3. Policjant-kobieta nosi ordery i odznaczenia na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej miejscu powyżej górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.

§ 40

1. Odznaki policyjne nosi się w następujący sposób:
 - 1) „Zasłużony Policjant” na lewej stronie piersi, po orderach, medalach i odznaczeniach nadanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Medalu za Zasługi dla Policji;
 - 2) „Absolwent Szkoły” na środku prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 3) „Instruktor Wyszkożenia Policyjnego” na prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 4) „Policyjna Odznaka Sprawności Fizycznej” na prawym brzegu patki prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 5) zwycięzcy konkursu lub turnieju z wiedzy i sprawności zawodowej centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, 5 cm nad górną krawędzią lewej górnej kieszeni, w taki sposób, aby oś podłużna odznaki tworzyła z tą krawędzią kąt 60°;
 - 6) „Pilot Lotnictwa Policji” centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, na wysokości wycięcia wyłogu na lewej stronie piersi, lub centralnie nad lewą kieszenią koszuli wyjściowej letniej;
 - 7) „Mechanik Lotnictwa Policji” centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, na wysokości wycięcia wyłogu na lewej stronie piersi, lub centralnie nad lewą kieszenią koszuli wyjściowej letniej;
 - 8) „Skoczek Spadochronowy Policji” centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, na wysokości wycięcia wyłogu na lewej stronie piersi, lub centralnie nad lewą kieszenią koszuli wyjściowej;
 - 9) „Odznaka Honorowa Służby Kontrterrorystycznej” – centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, 6 cm nad górną krawędzią prawej górnej kieszeni, lub centralnie nad prawą kieszenią koszuli wyjściowej letniej, 6 cm nad jej górną krawędzią.
2. Policjant-kobieta nosi odznaki, o których mowa w ust. 1 pkt:
 - 1) 2–4 i 9 – na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej położeniu prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej policjanta;
 - 2) 5 na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej położeniu lewej górnej kieszeni kurtki wyjściowej policjanta.
3. Spośród odznak, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 4 i 8, nosi się odznakę najwyższego stopnia, a w przypadku posiadania przez policjanta więcej niż jednej odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 5, nosi się jedną, w zależności od uznania policjanta.
4. Oznaki szkolne noszą słuchacze Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie – na naramiennikach kurtek i płaszczy. Oznaką szkolną jest naramiennik obszyty dookoła, z wyjątkiem wszycia przy rękawie, sznurkiem plecionym koloru srebrnomatowego o średnicy 3 mm.

§ 41

Odznaki inne niż wymienione w § 40 ust. 1 nosi się w sposób określony w przepisach ustanawiających te odznaki.

§ 42

1. Na prawej górnej kieszeni kurtki policjant może nosić, z zastrzeżeniem ust. 2, najwyżej dwie odznaki, w następujący sposób:
 - 1) jedną odznakę – na środku między guzikiem kłapy a dolną krawędzią prawej górnej kieszeni;
 - 2) dwie odznaki – rozmieszczone na środku wysokości między guzikiem kłapy a dolną krawędzią prawej kieszeni w jednej linii poziomej, w odstępnie 3 cm; jeżeli jedna z odznak ma kształt wydłużony poziomo, to odznaki nosi się na środku kieszeni w linii pionowej, przy czym odznak wydłużoną nosi się tuż pod odznaką pierwszą.
2. W zależności od uznania policjanta i okoliczności można nosić jedną wybraną odznakę organizacji społecznych, zawodowych lub sportowych na kłapie prawej górnej kieszeni, na wysokości guzika, na środku lewej połowy kłapki. Jeżeli wielkość odznaki organizacji społecznych przekroczy wymiary 3,5 cm x 3,5 cm, nosi się ją w sposób określony w ust. 1 pkt 1.

§ 43

1. W przypadkach gdy nie ma obowiązku noszenia orderów, odznaczeń, medali i odznak, nosi się ich baretki wykonane ze wstążki barwy przewidzianej dla danego orderu, odznaczenia, medalu lub odznaki. Długość baretki równa się szerokości wstążki stosowanej w najniższej klasie danego orderu lub odznaczenia. Szerokość baretki wynosi 8 mm. Baretki nakłada się na podkładkę sukieną koloru czarnego. Podkładka powinna być o 2 mm dłuższa i szersza od baretki.
2. Policjanci noszą baretki wszystkich orderów i odznaczeń nadanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kolejności określonej w przepisach ustanawiających dany order lub odznaczenie. W odniesieniu do pozostałych nosi się baretki każdego odznaczenia, medalu lub odznaki najwyższego stopnia.
3. Baretki nosi się na kurtkach galowych i wyjściowych na lewej stronie piersi od prawej do lewej strony w linii poziomej.
4. W jednym rzędzie nosi się nie więcej niż trzy baretki umieszczone obok siebie bez przerw między nimi. Dolny rząd baretok powinien być umieszczony bezpośrednio nad kłapą górnej kieszeni kurtki wyjściowej, przy czym:
 - 1) pojedynczą baretkę umieszcza się symetrycznie nad środkiem kieszeni;
 - 2) od dwóch do trzech baretok umieszcza się w jednym rzędzie obok siebie symetrycznie nad Środkiem kieszeni;
 - 3) więcej niż trzy baretki umieszcza się w dwóch lub więcej rzędach bezpośrednio jeden pod drugim, w każdym rzędzie po trzy baretki: a) w rzędzie dolnym mniej niż trzy baretki nosi się w taki sposób, aby znajdowały się one pod środkiem bezpośredniego rzędu górnego, b) gdy kłapa kurtki zakrywa całkowicie pierwszą baretkę najwyższego orderu lub odznaczenia górnego rzędu, wówczas nosi się w tym rzędzie tylko dwie baretki umieszczone w taki sposób, aby były one widoczne.
5. Baretki nosi się do wysokości kołnierza z wyłogiem (wycięcia), przy czym w przypadku posiadania ponad sześciu rzędów baretok – dwa dolne rzędy mogą być wykonane z czterech i więcej baretok do całkowitego wypełnienia przestrzeni nad kłapą lewej górnej kieszeni a wyłogiem. Lewą krawędź zestawu baretok, składającego się z sześciu i więcej rzędów, należy umieszczać ukosem – równoległe do wszycia rękawa, przy czym każdy rząd baretok powinien być wysunięty o 1–1,5 mm w stosunku do poprzedniego.
6. Policjant-kobieta nosi baretki na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej miejscu nad kłapą górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.

**Rozdział 5.
Normy umundurowania****§ 44**

Policjanci są obowiązani do posiadania kompletu umundurowania zapewniającego wykonywanie obowiązków służbowych.

§ 45

1. Policjanci otrzymują umundurowanie i rozliczani są z przedmiotów umundurowania, zgodnie z normami umundurowania.
2. Normy umundurowania określa załącznik nr 10 do rozporządzenia, z tym że dla policjantów zwolnionych od obowiązku wykonywania zadań służbowych określonych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w sprawie trybu udzielania urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych oraz zakresie uprawnień przysługujących pracownikom w czasie urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy (Dz. U. Nr 71, poz. 336) okres używalności przedmiotów umundurowania w nim wskazanych wydłuża się o czas trwania zwolnienia.
3. Policjant otrzymuje znak identyfikacji imiennej, o którym mowa w § 28 ust. 1 pkt 2, również po zmianie imienia lub nazwiska.

§ 46

Przedmioty umundurowania ubioru służbowego, wyjściowego i galowego policjantów mianowanych na stałe nie podlegają zwrotowi, z zastrzeżeniem § 50 ust. 1.

§ 47

Przedmioty umundurowania ubioru wyjściowego i służbowego wydane policjantom mianowanym na okres służby przygotowawczej oraz przedmioty ubioru służbowego wydane policjantom mianowanym na okres służby kandydackiej podlegają zwrotowi, z wyłączeniem przedmiotów wydawanych jednorazowo, półgolfu i obuwia.

§ 48

1. Policjantom można wydać na połowę okresu używalności używane przedmioty umundurowania, jeżeli posiadają one wartość użytkową.
2. Policjantom można wydać przedmioty umundurowania przed upływem okresu ich używalności w przypadku:
 - 1) utraty wartości użytkowej przedmiotu lub jego utraty powstałej z przyczyn niezależnych od policjanta:
 - a) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych lub wypadkiem losowym,
 - b) wskutek stwierdzonych wad produkcyjnych;
 - 2) utraty wartości użytkowej przedmiotu lub jego utraty powstałej z winy policjanta;
 - 3) innym niż określony w pkt 1 i 2 – po uiszczeniu jego wartości według cen detalicznych obowiązujących w dniu wydania nowego przedmiotu.
3. Policjantom wydaje się nowe umundurowanie lub jego część:
 - 1) bezpłatnie, z przyjęciem okresu używalności od dnia jego wydania, na podstawie raportu policjanta zaopiniowanego przez kierownika komórki organizacyjnej, w której policjant pełni służbę, w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1;

- 2) odpłatnie, w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, po wpłaceniu równowartości według ceny detalicznej obowiązującej w dniu wydania umundurowania, pomniejszonej o stopień amortyzacji wydanego uprzednio przedmiotu.
4. Policjantom, którzy na podstawie odrębnych przepisów mogą w czasie służby nosić ubranie cywilne, w przypadku utraty przedmiotu lub jego wartości użytkowej można, zgodnie z zasadą określoną w ust. 3 pkt 1, wypłacić równowartość pieniężną odpowiadającego mu przedmiotu umundurowania, obliczoną według aktualnej ceny detalicznej.

§ 49

1. Okres używalności przedmiotów umundurowania wydawanych w naturze liczy się od dnia ich wydania policjantowi.
2. Okres używalności dystynkcji, wizerunku orła z napisem „POLICJA” oraz znaków identyfikacyjnych policjanta, o których mowa w § 28 ust. 1 pkt 3–5, jest równy okresowi używalności przedmiotów umundurowania, do których one zostały wydane.

§ 50

1. Policjanci mianowani na stałe w przypadku zwolnienia ze służby zwracają:
 - 1) przedmioty ubioru służbowego wydane w naturze, których okres używalności nie upłynął, z wyłączeniem:
 - a) bielizny termoaktywnej,
 - b) skarpet,
 - c) obuwia,
 - d) koszuli służbowej i służbowej letniej,
 - e) półgolfu,
 - f) koszulki polo z krótkim rękawem,
 - g) koszulki z krótkim rękawem T-shirt;
 - 2) przedmioty ubioru ćwiczebnego, z wyłączeniem obuwia i zasobnika osobistego.
2. W przypadku zwolnienia ze służby policjanci mianowani na okres służby:
 - 1) przygotowawczej – zwracają przedmioty ubioru ćwiczebnego, z wyłączeniem obuwia i zasobnika osobistego oraz przedmioty ubioru wyjściowego i służbowego, z wyłączeniem przedmiotów wydawanych jednorazowo, półgolfu i obuwia;
 - 2) kandydackiej – zwracają przedmioty ubioru ćwiczebnego, z wyłączeniem obuwia oraz przedmioty ubioru służbowego, z wyłączeniem przedmiotów wydawanych jednorazowo i obuwia.
3. Obowiązek określony w ust. 1 i 2 nie dotyczy rodzin zmarłych policjantów.

§ 51

1. Policjanci przenoszeni do innych jednostek Policji zabierają ze sobą przedmioty umundurowania ubioru służbowego, wyjściowego, galowego i ćwiczebnego.
2. Policjanci skierowani na szkolenie zawodowe albo doskonalenie zawodowe centralne zabierają ze sobą umundurowanie wymagane przez jednostkę organizacyjną Policji przeprowadzającą to szkolenie lub doskonalenie.

§ 52

Policjantom zawieszonym w czynnościach służbowych wstrzymuje się na okres tego zawieszenia wydawanie nowych przedmiotów umundurowania, które należałyby się im w związku z upływem okresu używalności przedmiotów dotychczas użytkowanych.

§ 53

1. Policjantom w okresie urlopu bezpłatnego lub wychowawczego trwającego powyżej sześciu miesięcy nie przysługuje zaopatrzenie mundurowe.
2. Policjantom po zakończeniu urlopu bezpłatnego lub wychowawczego zalicza się na poczet należności przedmioty umundurowania, których okres używalności nie upłynął do miesiąca rozpoczęcia tego urlopu.

Rozdział 6.**Przepisy przejściowe i końcowe****§ 54**

Do dnia 31 grudnia 2015 r. dopuszcza się noszenie przez policjantów:

- 1) umundurowania, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia wymienionego w § 55 niniejszego rozporządzenia;
- 2) pasa głównego skórzanego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 8 oraz § 8 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wymienionego w § 55 niniejszego rozporządzenia, zamiast pasa głównego w kolorze czarnym, o którym mowa w § 15 ust. 1 niniejszego rozporządzenia;
- 3) w okresie letnim, w zestawie ubioru ćwiczebnego policjanta, koszuli służbowej letniej do spodni wchodzących w skład munduru ćwiczebnego;
- 4) ubioru ćwiczebnego w czasie pełnienia służby:
 - a) patrolowo-interwencyjnej,
 - b) w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych,
 - c) w komórkach interwencyjnych,
 - d) w komórkach konwojowych, z wyjątkiem wykonywania konwojów do sądu lub prokuratury,
 - e) przez przewodników psów służbowych,
 - f) patrolowej w ramach pododdziału alarmowego przez policjantów oddziałów prewencji Policji.

§ 55

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 29, z 2003 r. Nr 8, poz. 101 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 544 i Nr 210, poz. 1533).

§ 56

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

WZORY UBIORU SŁUŻBOWEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta
w koszuli służbowej



Ubiór policjanta
w koszuli służbowej letniej



Ubiór policjanta
w koszulce polo
z krótkim rękawem



Ubiór policjanta
w koszulce
z krótkim rękawem T-shirt

WZORY UBIORU SŁUŻBOWEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta
w kurtce służbowej letniej



Ubiór policjanta
w kurtce służbowej
zimowej z podpinką
i ocieplaczem z polaru



Ubiór policjanta
w kurtce służbowej
zimowej z podpinką
i ocieplaczem z polaru
(z podniesionym kapturem)



Ubiór policjanta
w swetrze służbowym



Ubiór policjanta
w ocieplaczu od kurtki
służbowej zimowej



Ubiór policjanta
w półgolfie

WZORY UBIORU WYJŚCIOWEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta-kobiety
w kurtce wyjściowej



Ubiór policjanta
w kurtce wyjściowej



Ubiór
policjanta-kobiety
w koszuli letniej wyjściowej



Ubiór policjanta
w koszuli letniej wyjściowej

WZORY UBIORU WYJŚCIOWEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta w płaszczu wyjściowym



Ubiór policjanta w kurtce 3/4 z podpinką

WZÓR UBIORU GALOWEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta w kurtce galowej

WZORY UBIORU ĆWICZEBNEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta w mundurze ćwiczebnym
z pasem głównym z bluzą ćwiczebną
włożoną do spodni ćwiczebnych



Ubiór policjanta w mundurze ćwiczebnym
z pasem głównym z bluzą ćwiczebną
wyłożoną na spodnie ćwiczebne

WZORY UBIORU ĆWICZEBNEGO POLICJANTA



Ubiór policjanta
w mundurze ćwiczebnym
bez pas głównego



Ubiór policjanta w spodniach
ćwiczebnym i koszulce polo
z krótkim rękawem



Ubiór policjanta w spodniach
ćwiczebnym i koszulce
z krótkim rękawem T-shirt



Ubiór policjanta
w kurtce służbowej letniej



Ubiór policjanta w kurtce służbowej zimowej
z podpinką i ocieplaczem z polaru

WZORY DYSTYNKCJI

DYSTYNKCJE NA NARAMIENNIKACH



KORPUS GENERAŁÓW POLICJI

generalny inspektor Policji

nadinspektor Policji



KORPUS OFICERÓW STARSZYCH POLICJI

inspektor Policji

młodszy inspektor Policji

podinspektor Policji



KORPUS OFICERÓW MŁODSZYCH POLICJI

nadkomisarz Policji

komisarz Policji

podkomisarz Policji

WZORY DYSTYNKCJI			
DYSTYNKCJE NA NARAMIENNIKACH			
			
KORPUS ASPIRANTÓW POLICJI			
aspirant sztabowy Policji	starszy aspirant Policji	aspirant Policji	młodszy aspirant Policji
			
KORPUS PODOFICERÓW POLICJI			
sierżant sztabowy Policji	starszy sierżant Policji	sierżant Policji	
			
KORPUS SZEREGOWYCH POLICJI			
starszy posterunkowy	posterunkowy		

WZORY DYSTYNKCJI

DYSTYNKCJE NA CZAPKACH



generalny inspektor Policji



nadinspektor Policji

KORPUS GENERAŁÓW POLICJI



inspektor Policji



młodszy inspektor Policji



podinspektor Policji

KORPUS OFICERÓW STARSZYCH POLICJI



nadkomisarz Policji



komisarz Policji



podkomisarz Policji

KORPUS OFICERÓW MŁODSZYCH POLICJI

WZORY DYSTYNKCJI	
DYSTYNKCJE NA CZAPKACH	
	 aspirant sztabowy Policji
	 starszy aspirant
	 aspirant Policji
	 młodszy aspirant Policji
KORPUS ASPIRANTÓW POLICJI	
	 sierżant sztabowy Policji
	 starszy sierżant Policji
	 sierżant Policji
KORPUS PODOFICERÓW POLICJI	
	 starszy posterunkowy
	 posterunkowy
KORPUS SZEREGOWYCH POLICJI	

WZÓR WIZERUNKU ORŁA Z NAPISEM „POLICJA”



**SPOSÓB UMIESZCZENIA NA UBIORZE POLICJANTA ZNAKÓW:
IDENTYFIKACJI INDYWIDUALNEJ, IDENTYFIKACJI IMIENNEJ, „POLICJA”
I ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI**



Sposób umieszczenia znaku
identyfikacji indywidualnej



Sposób umieszczenia znaku
identyfikacji imiennej



Sposób umieszczenia napisu
„POLICJA” na koszuli



Sposób umieszczenia napisu „POLICJA”
na kołnierzyku koszuli służbowej
i koszuli służbowej letniej



Fragment kłapy kurtki wyjściowej
z umieszczeniem znaku generalnego inspektora
i nadinspektora Policji

Załącznik nr 7 cd.

**SPOSÓB UMIESZCZENIA NA UBIORZE POLICJANTA ZNAKÓW:
IDENTYFIKACJI INDYWIDUALNEJ, IDENTYFIKACJI IMIENNEJ, „POLICJA”
I ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI**



Fragment kłapy kurtki wyjściowej z umieszczeniem znaku rodzaju służby



Sposób umieszczenia na rękawie kurtki galowej znaku „POLICJA” oraz znaku rodzaju służby

Załącznik nr 8

I. WZORY ZNAKÓW IDENTYFIKACYJNYCH POLICJANTA



Znak identyfikacji indywidualnej policjanta



Znak identyfikacji imiennej w postaci metalowej tabliczki



Znak identyfikacji imiennej w postaci taśmy szczipnej

**II. WZORY ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI, ZNAKÓW
GENERALNEGO INSPEKTORA I NADINSPEKTORA POLICJI ORAZ ZNAKU „POLICJA”**

Do kurtki wyjściowej



Służba kryminalna



Służba śledcza



Służba spraw wewnętrznych



Służba prewencyjna
(z wyłączeniem
komórek organizacyjnych
ruchu drogowego)



Służba prewencyjna
(komórki organizacyjne
ruchu drogowego)



Oddziały prewencji



Policja sądowa



a)

b)

Służba kontrterrorystyczna
a) na prawą stronę kołnierza,
b) na lewą stronę kołnierza



Służba wspomagająca,
Wyższa Szkoła Policji
w Szczytnie, szkoły policyjne
i ośrodki szkolenia Policji

II. WZORY ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI, ZNAKÓW GENERALNEGO INSPEKTORA I NADINSPEKTORA POLICJI ORAZ ZNAKU „POLICJA”

Do kurtki galowej, kurtki służbowej letniej
i kurtki służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru



Służba kryminalna



Służba śledcza



Służba spraw wewnętrznych



Służba prewencyjna
(z wyłączeniem
komórek organizacyjnych
ruchu drogowego)



Służba prewencyjna
(komórki organizacyjne
ruchu drogowego)



Oddziały prewencji



Policja sądowa



Służba kontrterrorystyczna



Służba wspomagająca,
Wyższa Szkoła Policji
w Szczytnie, szkoły policyjne
i ośrodki szkolenia Policji

**II. WZORY ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI, ZNAKÓW
GENERALNEGO INSPEKTORA I NADINSPEKTORA POLICJI ORAZ ZNAKU „POLICJA”**

Do kurtki galowej, kurtki służbowej letniej
i kurtki służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru



Znak do elementów ubioru służbowego
i munduru ćwiczebnego



Znak generalnego inspektora
i nadinspektora Policji



Znak do kurtki galowej
i płaszcza wyjściowego całorocznego

Załącznik nr 9. Zestawy przedmiotów umundurowania

TAB. NR 1.
Ubiór służbowy policjanta w okresie letnim

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru			
1	Czapka letnia służbowa	X	X	X	X
2	Koszula letnia służbowa	X			
3	Koszula służbowa		X		
4	Koszulka polo z krótkim rękawem			X	
5	Koszulka T-shirt				X
6	Spodnie służbowe letnie do trzewików			X	X
7	Spodnie służbowe letnie do półbutów	X	X		
8	Kurtka służbowa letnia	X	X	X	X
9	Półbuty służbowe	X	X		
10	Trzewiki służbowe			X	X
11	Pas główny	X	X	X	X

Uwagi:

1. W zależności od warunków atmosferycznych do ubioru służbowego nosi się sweter, ocieplacz z polaru od kurtki służbowej zimowej lub kurtkę służbową letnią.
2. Koszulę służbową i koszulę służbową letnią można nosić w zestawie ze spodniami służbowymi letnimi do trzewików oraz z trzewikami służbowymi.
3. Koszulkę polo z krótkim rękawem i koszulkę T-shirt można nosić w zestawie ze spodniami służbowymi letnimi do półbutów oraz z półbutami służbowymi.
4. (uchylona)

TAB. NR 2.
Ubiór służbowy policjanta w okresie zimowym

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		
1	Czapka zimowa służbowa	X	X	X
2	Koszula służbowa	X		
3	Półgolf		X	
4	Sweter			X
5	Spodnie zimowe do trzewików	X	X	X
6	Trzewiki służbowe	X	X	X
7	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	X	X	X
8	Pas główny	X	X	X
9	Rękawiczki zimowe skórzane	X	X	X

Uwaga: (uchylona)

**TAB. NR 3.
Ubiór wyjściowy policjanta – bez sznura galowego**

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru			Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim		
1	Czapka gabardynowa	X	X	X	
2	Plaszcz wyjściowy całoroczny lub kurtka	X	X	–	
3	Kurtka gabardynowa wyjściowa	X	X	–	
4	Koszula wyjściowa	X	X	–	
5	Koszula wyjściowa letnia	–	–	X	
6	Spodnie wyjściowe	X	X	X	spódnica dla kobiet
7	Krawat	X	X	X	
8	Szalik	X	X	–	w zestawie 2-letni
9	Rękawiczki	X	X	–	w zestawie 2-letnie
10	Trzewiki-botki ocieplane	X	–	–	
11	Półbuty wyjściowe	–	X	X	

Uwagi:

1. Policjanci pododdziałów honorowych oraz pocztów sztandarowych noszą do kurtki wyjściowej pas główny skórzany lub pas główny skórzany z koalicijką. Na kurtce dolna krawędź pasa powinna znajdować się 5–7 cm powyżej bioder, a środek klamry na linii guzików.
2. W okresie letnim w przypadku występowania w koszuli wyjściowej letniej nosi się pas główny.
3. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru wyjściowego spodni wyjściowych.

**TAB. NR 4.
Ubiór wyjściowy policjanta – ze sznurem galowym**

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim	
1	Czapka gabardynowa	X	X	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	X	X	
3	Koszula wyjściowa	X	X	
4	Spodnie wyjściowe	X	X	spódnica dla kobiet
5	Krawat	X	X	
6	Rękawiczki	X	X	nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych
7	Półbuty	X	X	
8	Sznur galowy	X	X	

Uwagi:

1. W razie potrzeby na czas dojazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się na noszenie w składzie ubioru płaszcz wyjściowy całoroczny.
2. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru wyjściowego spodni wyjściowych.

TAB. NR 5.
Ubiór galowy policjanta

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim	
1	Czapka gabardynowa	X	X	
2	Kurtka gabardynowa galowa	X	X	
3	Koszula wyjściowa	X	X	
4	Spodnie wyjściowe	X	X	spódnica dla kobiet
5	Krawat	X	X	
6	Rękawiczki	X	X	nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych
7	Półbuty	X	X	
8	Sznur galowy	X	X	

Uwagi:

1. W razie potrzeby na czas dojazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się na noszenie w składzie ubioru płaszcza wyjściowego całorocznego.
2. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru galowego spodni wyjściowych.

TAB. NR 6.
Ubiór ćwiczebny policjanta

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru							
		w okresie zimowym		w okresie letnim					
1	Czapka zimowa służbowa	X	–	–	–	–	–	–	–
2	Furażerka	–	X	X	X	X	X	X	X
3	Bluza ćwiczebna	X	X	X	–	–	X	–	–
4	Spodnie ćwiczebne	X	X	X	X	X	X	X	X
5	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	–	X	X	X	–	X	X	–
6	Koszulka polo z krótkim rękawem	–	–	–	–	X	–	–	X
7	Półgolf	X	–	–	–	–	–	–	–
8	Trzewiki służbowe	X	X	X	X	–	–	–	–
9	Półbuty służbowe	–	–	–	–	X	X	X	X
10	Pas główny	X	X	X	X	X	X	X	X
11	Rękawiczki skórzane	X	X	–	–	–	–	–	–
12	Kurtka służbowa letnia	–	–	X	X	X	X	X	X
13	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	X	X	–	–	–	–	–	–

Załącznik nr 10. Normy umundurowania policjantów.

**NORMA UMUNDUROWANIA NR 1 dotycząca ubioru służbowego,
wyjściowego i galowego dla policjantów-mężczyzn mianowanych na stałe**

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe	szt.	1	3	
11	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
12	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
13	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
14	Spodnie letnie	szt.	1	3	
15	Sweter służbowy	szt.	1	2	
16	Półgolf	szt.	2	2	
17	Krawat	szt.	2	2	
18	Szalik letni	szt.	1	2	
19	Szalik zimowy	szt.	1	3	
20	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	3	
21	Rękawiczki letnie skórzane	para	1	3	
22	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
23	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
24	Baretki	kpl.	1		
25	Koszula służbowa	szt.	2	2	
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	1	2	

1	2	3	4	5	6
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	1	2	
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	
37	Ręcznik frotte	szt.	2	2	
38	Trzewiki służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
39	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
40	Półbuty służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
41	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
42	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
43	Sznur galowy	szt.	1	6	
44	Pas główny	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
45	Pasek do spodni	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
46	Teczka skórzana	szt.	1	6	
47	Gwizdek	szt.	1	2	
48	Spinka do krawata	szt.	1	3	
49	Znak identyfikacji imiennej	kpl.	1	jednorazowo	komplet: znak wykonany z metalu – 1 szt., z taśmy – 2 szt.

¹⁾ Dotyczy policjantów pełniących służbę w komórkach ruchu drogowego, patrolowo-interwencyjnych, konwojowych, w policji sądowej, w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych oraz policjantów pełniących służbę na stanowiskach: dzielnicowych, starszych dzielnicowych, dyżurnych i przewodników psów służbowych.

²⁾ Dotyczy policjantów służby kryminalnej, śledczej, spraw wewnętrznych i wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.

Uwagi:

1. Podoficer Policji i aspirant Policji mianowany na stopień oficerski Policji otrzymuje z dniem mianowania:
 - sznur galowy oficera,
 - daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
2. Szeregowy Policji i podoficer Policji mianowany na stopień aspiranta Policji otrzymuje z dniem mianowania sznur galowy aspiranta.
3. Nadkomisarz Policji mianowany na stopień podinspektora Policji otrzymuje z dniem mianowania daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
4. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru wyjściowego i służbowego.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 2 dotycząca ubioru służbowego,
wyjściowego i galowego dla policjantów-kobiet mianowanych na stałe

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe lub spódnica	szt.	1	3	
11	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
12	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
13	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
14	Spodnie letnie lub spódnica	szt.	1	3	
15	Sweter służbowy	szt.	1	2	
16	Półgolf	szt.	2	2	
17	Krawat	szt.	2	2	
18	Szalik letni	szt.	1	2	
19	Szalik zimowy	szt.	1	3	
20	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	3	
21	Rękawiczki letnie skórzane	para	1	3	
22	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
23	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
24	Baretki	kpl.	1		
25	Koszula służbowa	szt.	2	2	
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	1	2	
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	1	2	

1	2	3	4	5	6
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	
37	Rajstopy letnie	szt.	2	1	
38	Rajstopy zimowe	szt.	2	1	
39	Ręcznik frotte	szt.	2	2	
40	Trzewiki służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
41	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
42	Półbuty służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
43	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
44	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
45	Sznur galowy	szt.	1	6	
46	Pas główny	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
47	Pasek do spodni	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
48	Teczka skórzana	szt.	1	6	
49	Gwizdek	szt.	1	2	
50	Spinka do krawata	szt.	1	3	
51	Znak identyfikacji imiennej	kpl.	1	jednorazowo	komplet: znak wykonany z metalu – 1 szt., z taśmy – 2 szt.

- ¹⁾ Dotyczy policjantów pełniących służbę w komórkach ruchu drogowego, patrolowo-interwencyjnych, konwojowych, w policji sądowej, w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych oraz policjantów pełniących służbę na stanowiskach: dzielnicowych, starszych dzielnicowych, dyżurnych i przewodników psów służbowych.
- ²⁾ Dotyczy policjantów służby kryminalnej, śledczej, spraw wewnętrznych i wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.

Uwagi:

- Podoficer Policji i aspirant Policji mianowany na stopień oficerski Policji otrzymuje z dniem mianowania:
 - sznur galowy oficera,
 - daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
- Nadkomisarz Policji mianowany na stopień podinspektora Policji otrzymuje z dniem mianowania daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
- Szeregowy Policji i podoficer Policji mianowany na stopień aspiranta Policji otrzymuje z dniem mianowania sznur galowy aspiranta.
- Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru wyjściowego i służbowego.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 3 dotycząca ubioru służbowego,
wyjściowego i galowego dla nadinspektora Policji i generalnego inspektora Policji

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe z lampasami	szt.	1	3	spódnica z lampasami dla kobiet
11	Spodnie letnie z lampasami	szt.	1	3	spódnica z lampasami dla kobiet
12	Spodnie gabardynowe do butów z lampasami (bryczesy)	szt.	1	3	
13	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
14	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
15	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
16	Sweter służbowy	szt.	1	2	
17	Półgolf	szt.	2	2	
18	Krawat	szt.	2	2	
19	Szalik letni	szt.	1	2	
20	Szalik zimowy	szt.	1	3	
21	Rękawiczki skórzane letnie	para	1	3	
22	Rękawiczki skórzane zimowe	para	1	3	
23	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
24	Oznaki stopnia i służby, baretki	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
25	Koszula służbowa	szt.	2	2	

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW ORAZ ICH UMUNDUROWANIE.

Wybrane akty normatywne. Część 1

T. Midro

1	2	3	4	5	6
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	2	2	
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	2	2	
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	
37	Ręcznik frotte	szt.	2	2	
38	Buty z cholewami	para	1	2	
39	Trzewiki botki ocieplane	para	1	2	
40	Trzewiki służbowe	para	1	4	
41	Półbuty służbowe	para	1	4	
42	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
43	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
44	Sznur galowy nadinspektora	szt.	1	6	
45	Pas główny	szt.	1	4	
46	Pasek do spodni	szt.	1	4	
47	Teczka skórzana	szt.	1	6	
48	Spinka do krawata	szt.	1	3	
49	Znak identyfikacji imiennej	kpl.	1	jednorazowo	komplet: znak wykonany z metalu – 1 szt., z taśmy – 2 szt.

Uwagi:

- Oficer Policji mianowany na stopień nadinspektora Policji otrzymuje jednorazowo:
 - czapkę gabardynową,
 - płaszcz całoroczny,
 - kurtkę gabardynową galową lub wyjściową,
 - kurtkę gabardynową wyjściową z tkaniny „Adria”,
 - spodnie do butów z lampasami z tkaniny „Adria” (bryczesy),
 - spodnie wyjściowe z lampasami z tkaniny „Adria”,
 - sznur galowy nadinspektora,
 - buty z cholewami.
- Nadinspektorowi Policji i generalnemu inspektorowi Policji przysługują oznaki stopnia i służby haftowane bajorkiem.
- Oficer Policji kobieta mianowana na stopień nadinspektora Policji otrzymuje dodatkowo spódnicę z lampasami z tkaniny „Adria” oraz przedmioty wymienione w normie umundurowania nr 2 w lp. 37 i 38.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 4 dotycząca ubioru służbowego
dla policjantów-mężczyzn mianowanych na okres służby przygotowawczej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Plaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
9	Spodnie wyjściowe	szt.	1	3	
10	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
11	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
12	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
13	Sweter służbowy	szt.	1	3	
14	Półgolf	szt.	2	3	
15	Krawat	szt.	1	jednorazowo	
16	Szalik zimowy	szt.	1	jednorazowo	
17	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
18	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
19	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
20	Koszula służbowa	szt.	2	jednorazowo	
21	Koszula służbowa letnia	szt.	2	jednorazowo	
22	Koszula wyjściowa	szt.	1	jednorazowo	
23	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
24	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	jednorazowo	
25	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	jednorazowo	
26	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	jednorazowo	

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW ORAZ ICH UMUNDUROWANIE.

Wybrane akty normatywne. Część 1

T. Midro

1	2	3	4	5	6
27	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	
28	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
29	Skarpetki zimowe	para	4	jednorazowo	
30	Skarpetki letnie	para	4	jednorazowo	
31	Ręcznik frotte	szt.	3	3	
32	Trzewiki służbowe	para	1	4	
33	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
34	Półbuty służbowe	para	1	4	
35	Półbuty wyjściowe	para	1	3	
36	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
37	Pas główny	szt.	1	6	
38	Pasek do spodni	szt.	1	6	
39	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	
40	Znak identyfikacji imiennej	kpl.	1	jednorazowo	komplet: znak wykonany z metalu – 1 szt., z taśmy – 2 szt.

Uwagi:

1. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.
2. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego i kurtki gabardynowej wyjściowej.
3. W przypadku mianowania na stałe policjanci nie zwracają przedmiotów wymienionych w normie umundurowania oraz otrzymują przedmioty ubioru wyjściowego i galowego określone w normie umundurowania nr 1 w lp.: 8, 14, 18, 21, 28, 43, 46 – w ilości 1 szt.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 5 dotycząca ubioru służbowego dla policjantów-kobiet mianowanych na okres służby przygotowawczej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	

1	2	3	4	5	6
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
9	Spodnie wyjściowe lub spódnica	szt.	1	3	
10	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
11	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
12	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
13	Sweter służbowy	szt.	1	3	
14	Półgolf	szt.	2	3	
15	Krawat	szt.	1	jednorazowo	
16	Szalik zimowy	szt.	1	jednorazowo	
17	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
18	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
19	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
20	Koszula służbowa	szt.	2	jednorazowo	
21	Koszula służbowa letnia	szt.	2	jednorazowo	
22	Koszula wyjściowa	szt.	1	jednorazowo	
23	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
24	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	jednorazowo	
25	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	jednorazowo	
26	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	jednorazowo	
27	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	
28	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
29	Skarpetki zimowe	para	4	jednorazowo	
30	Skarpetki letnie	para	4	jednorazowo	
31	Rajstopy letnie	szt.	2	jednorazowo	
32	Rajstopy zimowe	szt.	2	jednorazowo	
33	Ręcznik frotte	szt.	3	3	
34	Trzewiki służbowe	para	1	4	
35	Trzewiki-botki ocieplane damskie	para	1	3	
36	Półbuty służbowe	para	1	4	

1	2	3	4	5	6
37	Półbuty wyjściowe	para	1	3	
38	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
39	Pas główny	szt.	1	6	
40	Pasek do spodni	szt.	1	6	
41	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	
42	Znak identyfikacji imiennej	kpl.	1	jednorazowo	komplet: znak wykonany z metalu – 1 szt., z taśmy – 2 szt.

Uwagi:

1. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.
2. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego i kurtki gabardynowej wyjściowej.
3. W przypadku mianowania na stałe policjanci nie zwracają przedmiotów wymienionych w normie umundurowania oraz otrzymują przedmioty ubioru wyjściowego i galowego określone w normie umundurowania nr 2 w lp.: 8, 14, 18, 21, 28, 45, 48 – w ilości 1 szt.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 6 dotycząca ubioru służbowego dla policjantów-mężczyzn mianowanych na okres służby kandydackiej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
2	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
3	Sweter służbowy	szt.	1	4	
4	Półgolf	szt.	2	jednorazowo	
5	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
6	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
7	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
8	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
9	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	1	jednorazowo	
10	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	1	jednorazowo	
11	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	

1	2	3	4	5	6
12	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
13	Skarpetki zimowe	para	4	jednorazowo	
14	Skarpetki letnie	para	4	jednorazowo	
15	Ręcznik frotte	szt.	3	3	
16	Trzewiki służbowe	para	1		na okres służby
17	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
18	Pas główny	szt.	1	6	
19	Pasek do spodni	szt.	1	6	
20	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	

Uwagi:

1. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego.
2. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.

NORMA UMUNDUROWANIA NR 7 dla policjantów różnych służb

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Dla policjantów członków orkiestr					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	2	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	2	
3	Spodnie wyjściowe	szt.	1	2	
4	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	2	
5	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	2	
6	Krawat	szt.	1	2	
7	Koszula wyjściowa	szt.	1	1	
8	Szalik zimowy	szt.	1	2	
9	Trzewiki służbowe nieocieplane	para	1	2	
10	Półbuty	para	1	2	
11	Pas główny skórzany	szt.	1	2	
12	Sznur galowy oficera	szt.	1	2	
13	Szelki do spodni	szt.	1	2	
14	Rękawiczki letnie białe	para	2	2	
15	Łapki na kule rękawów	para	2	2	

ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW ORAZ ICH UMUNDUROWANIE.

Wybrane akty normatywne. Część 1

T. Midro

1	2	3	4	5	6
II. Dla policjantów motocyklowej eskorty honorowej					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Kask biały z osłoną twarzy	szt.	1	3	
3	Kombinezon skórzany	kpl.	1	3	
4	Buty motocyklisty	para	1	3	
5	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	3	
6	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	3	
7	Spodnie bryczesy	szt.	1	3	
8	Koszula wyjściowa	szt.	2	2	
9	Pas biały z poprzeczką	szt.	1	3	
10	Rękawice motocyklisty	para	1	3	
III. Dla policjantów pododdziałów honorowych oraz pocztów sztandarowych					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	2	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	1	
3	Spodnie wyjściowe	szt.	1	2	
4	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	1	
5	Spodnie do butów	szt.	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
6	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	2	
7	Krawat	szt.	1	1	
8	Koszula wyjściowa	szt.	2	1	
9	Szalik zimowy	szt.	1	3	
10	Trzewiki na podeszwie skórzanej	para	1	2	
11	Buty z cholewkami	para	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
12	Półbuty wyjściowe	para	1	1	
13	Pas główny skórzany	szt.	1	1	
14	Pas główny skórzany z koalicijką	szt.	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
15	Sznur galowy oficera	szt.	1	3	
16	Szelki do spodni	szt.	1	1	
17	Rękawiczki skórzane zimowe	para	1	2	
18	Rękawiczki skórzane letnie	para	1	2	

NORMA UMUNDUROWANIA NR 8 dotycząca ubioru ćwiczebnego dla policjantów

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Centralny Pododdział Kontrterrorystyczny Policji „BOA”, samodzielne pododdziały kontrterrorystyczne Policji i komórki organizacyjne właściwe do spraw minersko-pirotechnicznych		Centralne Biuro Śledcze Policji		Oddziały prewencji Policji, samodzielne pododdziały prewencji Policji oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, szkoły policyjne i ośrodki szkolenia Policji		Pozostałe jednostki organizacyjne Policji	
			liczba	okres używalności w latach	liczba	okres używalności w latach	liczba	okres używalności w latach	liczba	okres używalności w latach
1	Beret	szt.	1	3	–	–	–	–	–	–
2	Czapka zimowa kontrterrorysty	szt.	1	2	1	2	–	–	–	–
3	Furażerka	szt.	1	2	1	2	1	do zużycia (3)	1	do zużycia (3)
4	Mundur ćwiczebny	kpl.	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (3)
5	Kombinezon kontrterrorysty	szt.	2	2	–	–	–	–	–	–
6	Kombinezon	szt.	–	–	1	2	–	–	–	–
7	Zasobnik osobisty	szt.	–	–	1	do zużycia (6)	1	do zużycia (6)	1	do zużycia (6)
8	Trzewiki specjalne	para	1	2	1	2	–	–	–	–
9	Oznaki stopnia	kpl.	zgodnie z przepisami rozporządzenia		zgodnie z przepisami rozporządzenia		zgodnie z przepisami rozporządzenia		zgodnie z przepisami rozporządzenia	

Uwagi:

1. Policjantom w służbie kandydackiej nie przysługuje zasobnik osobisty.
2. Policjantom oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji przysługują 2 kpl. umundurowania – furażerka i mundur ćwiczebny, w tym policjantom służby kandydackiej można wydać 1 kpl. używany.
3. (uchylony)



ZARZĄDZENIE NR 7 KGP Z DNIA 1 MARCA 2013 R. W SPRAWIE REGULAMINU MUSZTRY W POLICJI⁵

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się do użytku służbowego regulamin musztry w Policji, zwany dalej „regulaminem”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2

Traci moc zarządzenie nr 11/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Policji „Regulaminu ogólnego i musztry Policji”.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik. REGULAMIN MUSZTRY W POLICJI

Rozdział 1.

Ogólne zasady zachowania się policjantów

Policjant w każdej sytuacji:

- 1) powinien mieć na uwadze dbałość o społeczny wizerunek Policji;
- 2) jest obowiązany przestrzegać zasad etyki zawodowej policjanta, w tym zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i kultury języka, oraz dbać o schludny wygląd.

Wizerunek umundurowanego policjanta

1. Umundurowany policjant jest obowiązany przestrzegać zasad noszenia przepisowego: munduru, dystynkcji, znaków identyfikacyjnych oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak na zasadach określonych w przepisach o umundurowaniu policjantów.

⁵ Dz. Urz. KGP poz. 18.

2. Umundurowanemu policjantowi zabrania się noszenia lub eksponowania elementów naruszających powagę munduru, w szczególności:
 - 1) ozdób, z wyjątkiem niezbędnych rzeczy osobistych (zegarek na pasku w kolorze czarnym albo na bransoletce w kolorze srebrnym lub złotym, obrączka; w przypadku policjantów-kobiet także biżuteria w postaci niedużego pierścionka i małych kolczyków lub klipsów);
 - 2) okularów w jaskrawych oprawkach;
 - 3) reklamówek i siatek na zakupy;
 - 4) ekstrawaganckich fryzur; w przypadku policjantów-mężczyzn włosy powinny być krótko ostrzyżone, dopuszcza się noszenie krótkiego i schludnego zarostu; w przypadku policjantów-kobiet, jeżeli włosy są dłuższe niż do ramion, powinny być one na czas wykonywania zadań służbowych krótko upięte lub związane;
 - 5) intensywnego makijażu;
 - 6) widocznego tatuażu;
 - 7) piercingu;
 - 8) malowanych paznokci.
3. Noszona przez umundurowanego policjanta teczka (aktówka), przeznaczona do przenoszenia dokumentów, albo torba (walizka), przeznaczona do przenoszenia bagażu w czasie podróży – powinna być koloru czarnego, bez nadruków.
4. Parasol noszony przez umundurowanego policjanta powinien być w kształcie klasycznym, koloru czarnego, bez nadruków.
5. Identyfikator noszony przez umundurowanego policjanta powinien być zawieszony na taśmie w kolorze czarnym lub granatowym. W sytuacjach podyktowanych charakterem służby usprawiedliwione jest noszenie identyfikatorów na taśmach w innych kolorach (np. dostarczonych przez organizatora przedsięwzięcia na czas jego trwania), jeżeli nadruki na nich nie naruszają powagi munduru.
6. Futerał na telefon komórkowy noszony przez umundurowanego policjanta powinien być koloru czarnego.
7. W przypadku gdy wygląd umundurowanego policjanta nie spełnia w ocenie przełożonego wymogów określonych w regulaminie, przełożony wydaje policjantowi polecenie niezwłocznego dostosowania wyglądu do określonych wymogów, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – nie dopuszcza go do służby lub odsuwa od jej pełnienia.
8. Odmowa wykonania polecenia, o którym mowa w pkt 7, stanowi przewinienie dyscyplinarne i jest podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej policjantów.
9. Przełożony może uwzględnić odstępstwo od zasad określonych w pkt 2 ppkt 1, 4, 6 regulaminu w przypadkach podyktowanych charakterem służby lub względami bezpieczeństwa.

Rozpatrywanie spraw policjantów

10. celu rozpatrzenia służbowych lub osobistych spraw policjantów wyżsi przełożeni przyjmują podwładnych indywidualnie, we wskazanym czasie. W sprawach pilnych policjant powinien mieć możliwość przedstawienia swojej sprawy niezwłocznie.
11. Do przedstawienia swojej sprawy u wyższego przełożonego policjant stawia się w obecności bezpośredniego przełożonego. Przedstawienie wyższemu przełożonemu zainteresowanego i jego spraw odbywa się poprzez zameldowanie.
12. W uzasadnionych przypadkach policjant może być przyjęty i wysłuchany bez udziału bezpośredniego przełożonego.

13. Do przedstawienia swojej sprawy policjant stawia się w ubraniu cywilnym lub mundurze służbowym – zależnie od rodzaju służby, jaką pełni.
14. Policjant wchodzi do pomieszczenia przełożonego po uzyskaniu jego zgody. Przed wejściem pozostawia wierzchnie okrycie i nakrycie głowy. W sytuacji wyjątkowej (pełnienie służby dyżurnej, wezwanie alarmowe itp.) policjant może nie zdejmować nakrycia głowy oraz wierzchniego okrycia. Po wejściu oddaje honory i zgłasza cel swojego przybycia. Po załatwieniu sprawy lub otrzymaniu polecenia oddaje honory, wykonuje zwrot w kierunku wyjścia i wychodzi.
15. Policjant wchodzący z bronią do pomieszczenia przełożonego nie zmienia jej położenia. Trzymając broń w położeniu „na pas” – nie zdejmuje nakrycia głowy.

Oddawanie honorów przez policjantów

16. Oddawanie honorów jest oznaką szacunku dla tradycji, symboli (barw i znaków) narodowych, policyjnych i wojskowych oraz przełożonych i starszych stopniem, a także przejawem koleżeństwa, dobrego wychowania i dyscypliny.
17. Policjant jest obowiązany oddawać honory:
 - 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatu;
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów;
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
 - 5) Komendantowi Głównemu Policji;
 - 6) przełożonym, starszym i równym stopniem;
 - 7) fładze państwowej i proporcowi Prezydenta RP podczas ich podnoszenia i opuszczania, banderze wojennej podczas wchodzenia na okręt i schodzenia z okrętu oraz sztandarom policyjnym wojskowym;
 - 8) symbolom i miejscom upamiętniającym bohaterską walkę i męczeństwo narodu i innych narodów, jeżeli są tam wystawione posterunki honorowe;
 - 9) w czasie uroczystości pogrzebowych z policyjną lub wojskową asystą honorową.
18. Policjantów obowiązuje wzajemne oddawanie honorów zarówno w czasie służby, jak i poza nią, w sposób ustalony w przepisach służbowych.
19. Podwładni i młodsi stopniem oddają honory pierwsi, a policjanci równi stopniem – jednocześnie.
20. W czasie oficjalnego wykonywania lub odtwarzania hymnu RP, hymnów innych państw, hasła Wojska Polskiego, sygnału „Służba wartownicza”, melodii „Śpij kolego” lub „Cisza” – policjanci występujący indywidualnie w umundurowaniu przyjmują postawę zasadniczą, a jeśli są w nakryciu głowy – salutują.
21. W miejscach pracy (w pomieszczeniach służbowych) honory oddaje się przełożonym lub starszym stopniem przez powstanie, przyjęcie postawy zasadniczej i skłon głowy – tylko podczas ich pierwszego przybycia.
22. W miejscach, w których tę samą osobę spotyka się kilkakrotnie w krótkich odstępach czasu, np. w czasie przerw w naradach, odprawach, zajęciach szkoleniowych oraz miejscach pełnienia służb patrolowych i dyżurnych, honory oddaje się tylko podczas pierwszego spotkania.
23. W grupie policjantów znajdujących się w wąskim przejściu ten, który pierwszy zauważy zbliżającego się przełożonego lub starszego stopniem wydaje komendę „PRZEJŚCIE!”. Policjanci zatrzymują się, przepuszczają przechodzącego, oddają honory przez ustawienie się przodem i przyjęcie postawy zasadniczej.
24. W warunkach umożliwiających swobodne mijanie się policjanci dopasowują swoje zachowanie do zasad poszanowania przełożonych (starszeństwa), ogólnych reguł ruchu i okoliczności (sytuacji).

25. 1. W miejscu, w nakryciu głowy i bez broni policjant salutuje w postawie zasadniczej. Z chwilą zbliżenia się przełożonego na trzy kroki policjant ustawia się przodem i wykonuje zwrot głowy w jego stronę oraz podnosi prawą rękę szybkim ruchem do daszka czapki (obrzeża hełmu, beretu) ułożoną tak, aby przedramię oraz złączone palce – wskazujący i środkowy – tworzyły linię prostą, pozostałe palce dłoni są złożone i przyciśnięte kciukiem. Wystającą część palca środkowego – do brzegu daszka czapki (do obrzeża hełmu, beretu) nad kątem prawego oka, dłoń jest zwrócona ku przodowi, łokieć zaś skierowany w dół i na prawo w skos. Gdy przełożony minie policjanta, kończy on salutowanie, opuszczając szybkim ruchem rękę do położenia w postawie zasadniczej z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost, po czym przyjmuje postawę swobodną. Salutując w miejscu (np. podczas meldowania się), policjant przytrzymuje rękę przy nakryciu głowy przez sekundę.
2. W miejscu, w nakryciu głowy i z bronią (z wyjątkiem położenia broni „przez plecy”) policjant przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i z chwilą zbliżenia się przełożonego na trzy kroki wykonuje skłon głowy. Policjant z bronią w położeniu „przez plecy” salutuje.
3. W miejscu, bez nakrycia głowy, bez broni i z bronią policjant przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i wykonuje skłon głowy. Po podejściu do przełożonego oraz przed odejściem od niego oddaje honory przez przyjęcie postawy zasadniczej i skłon głowy.

POLICJANT SALUTUJĄCY W MIEJSCU BEZ BRONI



a)



b)



c)



d)

- a) w czapce umundurowania wyjściowego;
b) w czapce umundurowania służbowego;
c) w czapce umundurowania ćwiczebnego;
d) w hełmie.
26. 1. W marszu, w nakryciu głowy i bez broni policjant salutuje z jednoczesnym zwróceniem głowy w stronę przełożonego, po czym lewa ręka przyłożona lekko dłonią do uda pozostaje nieruchoma. Palce ręki są złączone i wyprostowane. Salutowanie rozpoczyna trzy kroki przed przełożonym, a kończy po minięciu go. Podczas wyprzedzania rozpoczyna salutowanie w mo-

- mencie zrównania się z przełożonym, a kończy po przejściu trzech kroków. Jeżeli przełożony wyprzedza policjanta, ten zaczyna salutować w chwili zrównania się z nim, a kończy po przejściu trzech kroków.
2. W marszu, w nakryciu głowy i z bronią (z wyjątkiem położenia broni „przez plecy”) policjant nie zmienia jej położenia, lecz jedynie wykonuje skłon głowy w kierunku przełożonego – jak w postawie zasadniczej.
 3. W marszu, bez nakrycia głowy, z bronią i bez broni policjant wykonuje skłon głowy w kierunku przełożonego w odległości trzech kroków. Lewą rękę (lub obie ręce) ma opuszczoną (opuszczoną) – jak w postawie zasadniczej.
 4. W miejscu i w marszu, z bronią noszoną na pasie głównym policjant oddaje honory jak bez broni.
27. Jeżeli policjant jest w nakryciu głowy, a ma niesprawną prawą rękę lub zajęte obie ręce, w celu oddania honorów w miejscu przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i wykonuje skłon głowy. W marszu wykonuje skłon głowy w stronę przełożonego w odległości trzech kroków. Policjant podtrzymujący lewą ręką inną osobę nie uwalnia tej ręki w czasie oddawania honorów. Jeżeli policjant biegnie, to przy oddawaniu honorów przechodzi do kroku zwykłego.
28. Policjant przyjmujący honory ma obowiązek odpowiedzieć na nie w sposób podany w regulaminie.
29. Policjant nie oddaje honorów w czasie:
- 1) przechodzenia przez jezdnię oraz mijania się w odległości większej niż (około) 15 kroków;
 - 2) prowadzenia pojazdów lub obsługiwanie maszyn i urządzeń;
 - 3) bezpośredniego udziału w akcjach ratowniczych, udzielania pomocy poszkodowanym oraz zabezpieczania (ochrony) miejsc wypadków;
 - 4) legitymowania, doprowadzania i konwojowania osób oraz uczestniczenia w innych interwencjach porządkowych;
 - 5) przebywania w stołówkach, palarniach, czytelniach, poczekalniach, umywalniach (sanitariatach) i toaletach;
 - 6) wykonywania prac porządkowo-gospodarczych;
 - 7) wykonywania czynności służbowych wymagających koncentracji uwagi.
30. Jeżeli umundurowany policjant zna przełożonego (starszego stopniem) występującego w ubiorze cywilnym, oddaje mu honory zgodnie z przepisami. Podwładny (młodszy stopniem) będący w ubiorze cywilnym, pozdrawia przełożonych (starszych, znajomych) w sposób przyjęty w środowisku cywilnym.
31. Policjant, przebywając w miejscach publicznych w sytuacjach nieprzewidzianych w regulaminie, zachowuje się w sposób zwyczajowo przyjęty, kierując się godnością osobistą i zasadami dobrego wychowania.

Oddawanie honorów przez oddziały i pododdziały

32. Oddziały (pododdziały) oddają honory w ugrupowaniu rozwiniętym lub marszowym:
- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatu;
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów;
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
 - 5) Komendantowi Głównemu Policji;
 - 6) przełożonym od dowódcy kompanii wzwyż;
 - 7) sztandarom;

- 8) przed Grobem Nieznanego Żołnierza;
- 9) w czasie oficjalnego wykonywania lub odtwarzania hymnu państwowego, hymnów innych państw, hasła Wojska Polskiego, sygnału „Służba Wartownicza”, melodii „Śpij Kolego” lub „Cisza” oraz podnoszenia i opuszczania flagi państwowej i proporca Prezydenta RP, a także w czasie uroczystości pogrzebowych z asystą policyjną lub wojskową:
 - a) w ugrupowaniu rozwiniętym – na komendę,
 - b) ugrupowaniu marszowym – po zatrzymaniu się i zwróceniu frontem w kierunku nakazanym komendą przez dowódcę.
33. Kompanię reprezentacyjną lub honorową do powitania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, marszałków Sejmu i Senatu, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych, Komendanta Głównego Policji oraz delegacji zagranicznych – wystawia się na rozkaz.
34. Honory sztandarem oddaje się osobom wymienionym w pkt 32, ppkt 1–5 oraz przełożonym od komendanta powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji, dowódcy oddziału (samodzielnego pododdziału) prewencji Policji – do wyższych przełożonych, a także w okolicznościach, o których mowa w pkt 32, ppkt 8 i 9.
35. W czasie zajęć, odpraw lub konferencji służbowych z udziałem:
 - 1) policjantów określonych korpusów policyjnych oraz pracowników cywilnych (grupa mieszana) – honory oddaje się na komendę „PANIE, PANOWIE OFICEROWIE (ASPIRANCI, PODOFICEROWIE)!”;
 - 2) szeregowych policjantów i pracowników cywilnych (grupa mieszana) – honory oddaje się na komendę „PROSZĘ WSTAĆ!”;
 - 3) szeregowych policjantów – honory oddaje się na komendę „POWSTAĆ, BACZNOŚĆ!”, przy czym na komendę (zapowiedz) obecni wstają przodem do przełożonego (starszego stopniem), a policjanci przyjmują postawę zasadniczą;
 - 4) pracowników cywilnych – honory oddaje się na zapowiedz „PANIE, PANOWIE!”.
36. Bezpośrednio po wykonaniu odpowiedniej komendy, o której mowa w pkt 35, składa się meldunek zgodnie z zasadami zależności służbowych (przełożony, starszy stopniem).
37. Przełożony – po przyjęciu meldunku słowem „dziękuję” – zezwala na przyjęcie postawy swobodnej (siedzącej). Zgromadzeni siadają równocześnie z przełożonymi lub na polecenie (komendę) meldującego „PROSZĘ SIADAĆ!”, „SPOCZNIJ!”.
38. Jeżeli zajęcia prowadzi osoba cywilna, meldunku nie składa się.
39. Jeżeli policjant występuje w ugrupowaniu rozwiniętym lub marszowym, wydaje się komendy jak dla pododdziałów.
40. W przypadku występowania w trakcie uroczystości pododdziałów towarzyszących, np. policjantów do wyróżnienia, kadry, policjantów biorących udział w uroczystości występujących w szyku, obligatoryjnie wyznacza się dowódcę tego pododdziału, który oddaje honory w sytuacjach określonych regulaminem.
41. Stosowne komendy do oddania honorów wydaje się również wtedy, gdy przełożony opuszcza pomieszczenie lub zajęcia (odprawę, konferencję itp.).
42. Meldunek składa się każdego dnia podczas pierwszego przybycia przełożonego do jednostki lub komórki organizacyjnej Policji.
43. Komendy do oddania honorów nie wydaje się:
 - 1) po ogłoszeniu alarmu;
 - 2) podczas ćwiczeń taktycznych;
 - 3) na stanowiskach ogniowych w czasie strzelań;
 - 4) w czasie prowadzenia akcji ratowniczych;
 - 5) na stanowiskach dowodzenia, w obiektach łączności;

- 6) w czasie wykonywania prac porządkowo-gospodarczych;
 - 7) w czasie pobierania i spożywania posiłków oraz odpoczynku;
 - 8) podczas zajęć sportowych i szkoleniowych w obiektach na terenie jednostki organizacyjnej Policji.
44. W przypadkach, o których mowa w pkt 43, przybyłemu przełożonemu składa meldunek dowódca lub dyżurny jednostki organizacyjnej Policji.
45. Nie ma obowiązku meldowania w czasie ładowania, rozładowywania oraz w czasie czyszczenia broni.

Zwracanie się policjantów do siebie

46. W czasie rozmów służbowych policjanci w obecności osób postronnych zwracają się do siebie, wymieniając przed stopniem policyjnym słowo „pan” albo „pani”.
47. Meldując się lub przedstawiając, policjant wymienia swój stopień policyjny w pełnym brzmieniu.
48. Wymienianym stopniom policyjnym nie nadaje się formy żeńskiej (np. posterunkowa/aspirantka /inspektorka itp.).
49. Policjant, zwracając się do innych policjantów służbowo, wymienia ich stopień policyjny w formie skróconej, np. zwracając się do starszego posterunkowego mówi – „panie posterunkowy” lub „pani posterunkowy”, do sierżanta sztabowego – „panie sierżancie” lub „pani sierżant”. Podobnie postępuje, zwracając się do młodszego aspiranta, starszego aspiranta lub aspiranta sztabowego, podkomisarza, nadkomisarza, podinspektora i młodszego inspektora. Stopień nadinspektora i generalnego inspektora wymienia się w pełnym brzmieniu.
50. Policjant, zwracając się do osób duchownych, używa w odniesieniu do tych osób form przyjętych w danym kościele lub związku wyznaniowym.
51. Policjant, zwracając się do przełożonych i starszych stopniem, przyjmuje postawę zasadniczą i oddaje honory. Stosownie do okoliczności przełożony (starszy stopniem) zezwala na przyjęcie postawy swobodnej.
52. Podczas powitania lub pożegnania przełożony lub starszy stopniem, podając rękę może użyć zwrotu „czołem” lub np. „Czołem, panie komisarzu” albo „Czołem, pani komisarz”; wówczas podwładny lub młodszy stopniem odpowiada „Czołem” lub np. „Czołem, panie prezydencie/ministrze/komendancie/inspektorze” – stosownie do stanowiska lub stopnia, a następnie salutuje.
53. Policjant, chcąc zwrócić się do innego policjanta przebywającego w obecności przełożonego (starszego), używa zwrotu, np. „Panie inspektorze, proszę o pozwolenie zwrócenia się do pana podinspektora Kowalskiego”.
54. Zasada, o której mowa w pkt 53, nie obowiązuje w miejscach, okolicznościach i przypadkach uzasadnionych specyfika wykonywania czynności, wymagających koncentracji uwagi lub natychmiastowego działania, np. na stanowiskach dowodzenia.
55. W odpowiedzi na polecenie przełożonego lub starszego stopniem policjant odpowiada twierdząco, np. „Tak jest”, „Zrozumiałem” lub przecząco „Nie rozumiałem”. W przypadku gdy polecenie dla przyjmującego nie jest jasne, policjant przyjmujący polecenie prosi o jego powtórzenie.

Składanie meldunku i służbowe przedstawianie się

56. Meldunek jest to zwięzła informacja, która składa podwładny przełożonemu. W meldunku podaje się kolejno: tytuł (pan/pani), stopień policyjny przełożonego lub stanowisko osoby cywilnej, swoje stanowisko, stopień, nazwisko i czynność wykonywana przez jednostkę organizacyjną Policji (pododdział) lub meldującego albo cel przybycia, np. „Panie wojewodo, zastępca komendanta wo-

jewódzkiego Policji w Szczecinie – inspektor Nowak – melduje kadrę kierowniczą do uroczystego spotkania” lub „Panie inspektorze, dowódca pierwszej kompanii – komisarz Kowalski – melduje kompanie podczas ćwiczeń...”.

57. Wobec osób cywilnych meldunek składa się:
- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatu,
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów,
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych,
 - 5) wojewodom, których zasięg administrowania obejmuje teren, na którym znajduje się jednostka organizacyjna Policji. Pozostałym osobom cywilnym przekazuje się informacje, używając stosownych określeń, np. „Panie dyrektorze, naczelnik wydziału (nazwa) – podinspektor Kowalski. Informuje (przedstawiam, wyjaśniam itp.), że...”.
58. W przypadku gdy składający meldunek jest znany osobie przyjmującej meldunek, można używać skróconej formy meldowania, np. bez podania stopnia, stanowiska, nazwiska. O obowiązującej formie meldunku decyduje najwyższy przełożony w danej jednostce organizacyjnej Policji.
59. Meldunek składa się w szczególności w następujących sytuacjach:
- 1) w przypadku przybycia przełożonego do jednostki, pododdziału, na zajęcia, odprawę, instruktaż lub do innego miejsca pełnienia służby;
 - 2) podczas pełnienia służby dyżurnej – w czasie pierwszego przybycia przełożonego w danym dniu oraz dodatkowo w sprawach określonych w instrukcji służby dyżurnej;
 - 3) podczas apelu i zbiórki jednostki (pododdziału) oraz w czasie witania osób przez kompanie honorowa;
 - 4) po przybyciu do przełożonego (starszego stopniem) – o celu przybycia;
 - 5) podczas obejmowania i zdawania służby;
 - 6) po wykonaniu polecenia lub rozkazu.
60. Wszystkim znanym przełożonym (przewodniczącym komisji kontrolnych) składa się meldunek lub sprawozdanie, natomiast osobom nieznanym należy się przedstawić, wymieniając stopień, nazwisko oraz stanowisko. Dotyczy to w szczególności dyżurnych jednostek Policji i dowódców pododdziałów. Osoba kontrolująca zawsze informuje o celu swojego przybycia.
61. W przypadku gdy do jednostki, pododdziału, na zajęcia, odprawę, instruktaż lub do innego miejsca pełnienia służby przybywa osoba kontrolująca razem z wyższym przełożonym, meldunek składa się osobie kontrolującej.
62. Jeżeli w czasie kontroli przybędzie przełożony kierownika kontrolowanej jednostki (dowódcy pododdziału), meldunek składa mu kierownik jednostki (dowódca pododdziału), a kontrolujący przedstawia się.
63. Służbowe przedstawianie się to podanie przełożonemu (starszemu stopniem), który nie zna podwładnego (młodsze stopniem), swojego stanowiska, stopnia i nazwiska, np. „Panie inspektorze, naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Rejonowej Policji w Suwałkach – nadkomisarz Jaworski”. Przełożony (starszy stopniem) postępuje podobnie, jeśli nie ma pewności, że jest znany.
64. Policjant przedstawia się, gdy zwraca się do niego przełożony lub starszy stopniem.
65. Przedstawianie się nie obowiązuje policjantów obecnych podczas składania przez ich bezpośredniego przełożonego meldunku lub przedstawiania się, chyba że odbierający meldunek lub przedstawianie podchodzi do nich kolejno z wyraźnym zamiarem przywitania się. Wówczas każdy z policjantów przedstawia się, podając stopień, nazwisko i stanowisko.
66. W służbowych rozmowach telefonicznych obowiązuje policjantów obustronne przedstawianie się. Policjant, który otrzymał telefoniczny sygnał wywoławczy, przedstawia się, podając swój stopień i nazwisko, a w razie powiadomienia lub stwierdzenia, że będzie rozmawiał z przełożonym, mówi np. „Melduję się, panie komisarzu” i po zakończeniu rozmowy używa słów „dziękuję”, „zrozumiałem”, „wykonuję”, „odmeldowuję się”. Przy przedstawianiu się można podać także stanowisko służbowe, np. „dyżurny operacyjny kraju”.



ZARZĄDZENIE NR 43 KGP Z DNIA 30 MAJA 2018 R. ZMIENIAJĄCE ZARZĄDZENIE W SPRAWIE REGULAMINU MUSZTRY W POLICJI⁶

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

W zarządzeniu nr 7 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie regulaminu musztry w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 18) w załączniku do zarządzenia wprowadza się następujące zmiany:

1) w rozdziale I:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a. Jeżeli nie jest to związane z realizacją obowiązków służbowych, umundurowanemu policjantowi zabrania się wkładania rąk do kieszeni munduru, w szczególności spodni”,

b) § pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Policjant wchodzi do pomieszczenia przełożonego po uzyskaniu jego zgody. Przed wejściem pozostawia wierzchnie okrycie i nakrycie głowy. W sytuacji wyjątkowej policjant może nie zdejmować nakrycia głowy oraz wierzchniego okrycia. Po wejściu policjant przyjmuje postawę zasadniczą, oddaje honor, melduje się i zgłasza cel przybycia. Po załatwieniu sprawy lub otrzymaniu polecenia oddaje honor, odmeldowuje się słowami „odmeldowuję się”, a następnie wykonuje zwrot w kierunku wyjścia i wychodzi”,

c) w pkt 17 w ppkt 4, w pkt 32 w ppkt 4 oraz w pkt 57, po wyrazie „Ministrowi” dodaje się wyrazy „właściwemu do”,

d) w pkt 33 po wyrazie „Ministra” dodaje się wyrazy „właściwego do”,

e) w pkt 56 w zdaniu drugim, wyraz „uroczystego” skreśla się;

2) w rozdziale III w pkt 166 zdanie piąte otrzymuje brzmienie:

„Następnie pada komenda „Prezentuj – BROŃ!”;

3) w rozdziale IV:

a) w pkt 178 wyrazy „kbk AKM”, skreśla się,

b) uchyla się pkt 180,

c) w pkt 183 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Policjant wyposażony w broń kbk AKM (z kolbą drewnianą) komendę „Przez pierś – BROŃ!” wykonuje z położenia „na pas”.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

⁶ Dz. Urz. KGP poz. 68.

9.

ZARZĄDZENIE NR 30 KGP Z DNIA 16 GRUDNIA 2013 R. W SPRAWIE FUNKCJONOWANIA ORGANIZACJI HIERARCHICZNEJ W POLICJI⁷

Na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Przepisy ogólne

§ 1

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) przełożony – policjant lub pracownik Policji uprawniony z racji zajmowanego stanowiska albo na podstawie odrębnego przepisu lub upoważnienia do kierowania przebiegiem służby lub pracy innego policjanta lub pracownika Policji;
- 2) podwładny – policjant lub pracownik Policji zobowiązany z racji zajmowanego stanowiska albo na podstawie odrębnego przepisu lub decyzji uprawnionego organu do podporządkowania się w trakcie pełnienia służby lub wykonywania pracy zarządzeniom, rozkazom i poleceniom lub wytycznym przełożonego;
- 3) jednostka organizacyjna – jednostka organizacyjna Policji w rozumieniu przepisów regulujących szczegółowe zasady organizacji i zakres działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji;
- 4) komórka organizacyjna – wyodrębniona struktura w rozumieniu przepisów regulujących szczegółowe zasady organizacji i zakres działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji;
- 5) droga służbowa – sposób załatwiania spraw służbowych, polegający na przekazywaniu informacji lub dokumentów albo rzeczy przez podwładnych za pośrednictwem wszystkich kolejnych przełożonych aż do tego, który jest uprawniony do rozstrzygnięcia sprawy, jak również przekazywanie rozkazów, poleceń lub wytycznych od przełożonego uprawnionego do ich wydania, przez kolejnych niższych przełożonych do podwładnego;
- 6) organizacja hierarchiczna – stan wewnętrznego zorganizowania Policji w systemie podporządkowania, a także wzajemnych uprawnień i obowiązków organów Policji oraz policjantów i pracowników Policji.

§ 2

Funkcjonowanie organizacji hierarchicznej polega na:

- 1) przestrzeganiu określonej ustawami i przepisami wykonawczymi do ustaw właściwości terytorialnej i rzeczowej organów Policji;

⁷ Dz. Urz. KGP z 2018 r. poz. 89, z późn. zm.

- 2) przestrzeganiu określonych przepisami prawa zasad podejmowania decyzji i wydawania rozkazów lub poleceń, związanych z wykonywaniem zadań Policji;
- 3) stosowaniu drogi służbowej oraz określonych w niniejszym zarządzeniu sposobów i metod wykonywania czynności przez przełożonych oraz podwładnych;
- 4) stosowaniu się do określonych w niniejszym zarządzeniu zasad postępowania, wynikających ze starzeństwa stopni policyjnych.

§ 3

Organizacja hierarchiczna ma na celu zapewnienie:

- 1) jednolitości, sprawności, szybkości, ekonomiczności i efektywności czynności służbowych;
- 2) zdolności struktur organizacyjnych Policji do działań uporządkowanych;
- 3) ustalenia odpowiedzialności indywidualnej w przypadku naruszenia prawa, bezczynności pomimo obowiązku działania albo wykonania zadań służbowych w sposób wadliwy.

§ 4

1. Policjanci i pracownicy Policji są obowiązani do zachowania drogi służbowej.
2. Uzyskane przez pełniącego służbę policjanta lub świadczącego pracę pracownika Policji informacje, mogące w jego ocenie świadczyć o popełnieniu przez innego policjanta lub pracownika Policji przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub przestępstwa skarbowego, niezwłocznie przekazuje się bezpośrednio przełożonemu. Policjant lub pracownik, który uzyskał takie informacje może – pomijając drogę służbową – przekazać je wyższemu przełożonemu lub kierownikowi jednostki organizacyjnej będącemu organem Policji, albo innemu nadrzędnemu organowi Policji lub komórce organizacyjnej Biura Spraw Wewnętrznych Policji, zwanego dalej „BSWP”.
3. Wyższy przełożony lub organ Policji po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2, gdy świadczą one o popełnieniu przestępstwa:
 - 1) niezwłocznie przekazuje je prokuratorowi w trybie art. 304 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.k.” – jeżeli informacje dotyczą policjanta;
 - 2) podejmuje czynności określone w art. 325a lub art. 304 § 3 k.p.k. – jeżeli informacje dotyczą pracownika Policji.
4. O otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 2, wyższy przełożony lub organ Policji powiadamia również niezwłocznie właściwą miejscowo komórkę organizacyjną BSWP.
5. Jeżeli na podstawie informacji, o których mowa w ust. 2, zachodzi potrzeba podjęcia czynności w trybie art. 308 § 1 k.p.k. lub 17 § 2 k.p.k., wyższy przełożony lub organ Policji określony w ust. 2 niezwłocznie zarządza ich przeprowadzenie, powiadamiając o tym właściwą miejscowo komórkę organizacyjną BSWP lub zwraca się do tej komórki o przeprowadzenie takich czynności.
6. Drogę służbową można pominąć również:
 - 1) przekazując odpowiednio kolejnemu wyższemu przełożonemu informacje o:
 - a) naruszeniu przez bezpośredniego przełożonego dyscypliny służbowej, dyscypliny finansów publicznych albo o nieprzestrzeganiu przez niego zasad etyki zawodowej,
 - b) innych sprawach, niż wymienione w lit. a, w wypadkach niecierpiących zwłoki, o czym jednak należy niezwłocznie poinformować pominiętego przełożonego;
 - 2) przekazując BSWP inne spostrzeżenia, niż informacje określone w ust. 2, dotyczące spraw z zakresu właściwości rzeczowej tego biura.

§ 5

W razie wystąpienia trudności związanych z ustaleniem właściwego działania lub uprawnienia przełożonego do nakazania określonego działania albo z wyborem odpowiedniego sposobu postępowania, należy zwrócić się o pomoc kolejno do: odpowiedniego przełożonego przy zachowaniu drogi służbowej, merytorycznej w danej sprawie komórki organizacyjnej, komórki organizacyjnej właściwej do obsługi prawnej.

**Rozdział 2.
Przełożeni**

§ 6

Wykonywanie czynności przełożonego polega na:

- 1) kierowaniu przebiegiem służby lub pracy podwładnych przez osobiste podejmowanie decyzji rozstrzygających zasadnicze problemy, wynikłe w załatwianych sprawach, albo przez stosowanie form nadzoru zapewniających bieżącą informację o stanie tych spraw, jeżeli osobisty wgląd, z uwagi na rodzaj sprawy, jest utrudniony lub niecelowy;
- 2) tworzeniu warunków do sprawnej, efektywnej i terminowej realizacji przez podwładnych zadań służbowych przez:
 - a) przydzielanie niezbędnych środków technicznych lub materiałowych,
 - b) umożliwianie dostępu do informacji w zakresie wynikającym z rodzaju zadania służbowego,
 - c) wyznaczanie terminu realizacji każdego zadania służbowego;
- 3) rozdziale zadań służbowych między podwładnych w sposób odpowiadający indywidualnemu zróżnicowaniu w zakresie umiejętności i doświadczenia zawodowego oraz predyspozycji osobistych, a także z uwzględnieniem aktualnego obciążenia zadaniami wcześniej zleconymi.

§ 7

Przełożony jest obowiązany do:

- 1) planowania służby lub pracy podwładnych, a w odniesieniu do spraw charakteryzujących się niemożnością przewidywania, do koordynowania działań;
- 2) koordynowania, nadzorowania i kontrolowania sposobu wykonania zleconych działań i uzyskanych rezultatów, a w odniesieniu do spraw pilnych lub szczególnie ważnych zapewnienia warunków dla terminowego rozpoczęcia i zakończenia określonych działań, prac i czynności;
- 3) korygowania działania w razie stwierdzenia wadliwości metod lub nieskuteczności sposobu jego wykonywania;
- 4) reagowania na stwierdzone nieprawidłowości w pełnieniu służby lub świadczeniu pracy przez podwładnego oraz na jego niewłaściwe zachowania poza służbą lub pracą – mogące godzić w społeczny wizerunek Policji;
- 5) podejmowania przedsięwzięć doskonalących metody wykonywania zadań służbowych oraz motywujących podwładnych do efektywnej służby lub pracy.

§ 8

1. W ramach planowania służby lub pracy podwładnych oraz koordynowania działań należy:
 - 1) określać cel każdej zleconej do wykonania czynności, chyba że cel ten jest oczywisty z uwagi na rodzaj czynności;
 - 2) ustalać kolejność wykonania poszczególnych zadań służbowych w razie zgłoszenia przez podwładnego kolizji wyznaczonych terminów;

- 3) określać sposób przekazywania informacji o przebiegu realizacji zadań służbowych ze szczególnym uwzględnieniem przypadków, w których wykonanie zadania wymaga podjęcia decyzji szczegółowych przez niższych przełożonych;
 - 4) udzielać instruktażu na wniosek podwładnych lub w przypadkach działań precedensowych albo dotyczących spraw o szczególnym znaczeniu dla wykonania przez Policję ustawowych funkcji;
 - 5) stosować formę pisemną wydawanych poleceń w sprawach wymagających działań wieloosobowych lub przedłużonych w czasie.
2. Intensywność i zakres czynności przełożonego, wymienionych w ust. 1, należy dostosować do indywidualnych predyspozycji i kwalifikacji zawodowych podwładnych.

§ 9

W ramach kontrolowania i nadzorowania służby lub pracy należy:

- 1) ustalać przyczyny opóźnień realizacji zadań służbowych oraz modyfikować zakres środków przeznaczonych do wykonania danego zadania w taki sposób, aby zminimalizować skutki opóźnień;
- 2) dokonywać oceny przebiegu realizacji zadań służbowych pod kątem realności dotrzymania ustalonego terminu ich wykonania oraz zgodności przeznaczonych do tej realizacji środków z potrzebami;
- 3) stosować jako podstawowe kryteria oceny działania:
 - a) zgodność z prawem,
 - b) skuteczność ochrony, do której powołana jest Policja,
 - c) stopień realizacji celu określonego poleceniem lub właściwego ze względu na rodzaj działania,
 - d) ekonomiczność i szybkość,
 - e) kreatywność oraz umiejętność przyjmowania przez podwładnego najprostszymi rozwiązań w ramach pozostawionego mu wyboru.

§ 10

W ramach korygowania działania należy:

- 1) okresowo aktualizować plany lub programy działań;
- 2) niezwłocznie podejmować decyzje usprawniające w razie uzyskania informacji o zakłóceniu zakładanego przebiegu czynności służbowej;
- 3) bez zwłoki rozpatrywać wnioski i problemy zgłaszane w związku z realizowanymi czynnościami służbowymi.

§ 11

1. W ramach reagowania na nieprawidłowości lub niewłaściwe zachowania podwładnego należy:
 - 1) ustalać charakter i przyczyny nieprawidłowości lub niewłaściwego zachowania;
 - 2) wyjaśniać podwładnemu istotę stwierdzonej nieprawidłowości lub niewłaściwego zachowania;
 - 3) podejmować czynności przeciwdziałające nieprawidłowościom lub niewłaściwym zachowaniom;
 - 4) podejmować czynności w oparciu o przepisy w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli wymaga tego charakter stwierdzonych nieprawidłowości lub niewłaściwego zachowania.
2. Czynności, o których mowa w ust. 1, dokumentuje się notatką służbową.

§ 12

W ramach doskonalenia metodyki działania oraz motywowania podwładnych do efektywnej służby lub pracy należy:

- 1) w uzasadnionych przypadkach poprzedzać wydanie polecenia wykonania czynności konsultacją z podwładnym, któremu zamierza się tę czynność powierzyć;

- 2) w razie potrzeby przed rozstrzygnięciem szczególnie złożonych problemów uzyskiwać opinię podwładnych, dysponujących największym doświadczeniem w danej dziedzinie;
- 3) podawać do wiadomości podwładnych oceny przebiegu zrealizowanych czynności służbowych oraz wdrażać wnioski wynikające z tych ocen;
- 4) zlecać podwładnym analizę spraw, podczas załatwiania których wystąpiły trudności we właściwym ich załatwianiu, celem identyfikacji i eliminacji przyczyn tych trudności;
- 5) przekazywać podwładnym informacje o przebiegu czynności zakończonych pozytywnym rezultatem;
- 6) przekazywać podwładnym informacje o przesłankach uwzględnionych przy podejmowaniu decyzji o wyróżnieniu lub konsekwencjach dyscyplinarnych;
- 7) organizować szkolenia oraz doskonalenia zawodowe obejmujące dziedziny, w których nie osiąga się zadowalającego poziomu wykonywania zadań oraz w odniesieniu do problemów niewystępujących dotychczas w praktyce.

§ 13

1. Przełożony kierujący jednostką lub komórką organizacyjną powinien zorganizować system przekazywania poleceń w taki sposób, aby każdy policjant i pracownik Policji otrzymywał je wyłącznie od bezpośredniego przełożonego.
2. W przypadku doraźnej potrzeby wydania polecenia z pominięciem bezpośredniego przełożonego wydający takie polecenie wyższy przełożony ma obowiązek ustalić, jakie czynności podwładny już wykonuje oraz określić, czy powinny one być kontynuowane.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wyższy przełożony powiadamia bezpośredniego przełożonego o treści przekazanego poza jego wiedzą polecenia tak szybko, jak to jest w danej sytuacji możliwe, chyba że zachodzi okoliczność wskazana w § 4 ust. 2.

§ 14

1. Przełożony jest obowiązany do takiego zorganizowania kierowanej jednostki lub komórki organizacyjnej, aby zachować możliwość wpływu na przebieg wykonywanych działań lub załatwianych spraw, jeżeli w jego ocenie zachodzi taka potrzeba.
2. Sposób załatwienia określonej sprawy powinien być pozostawiony do samodzielnego pod względem koncepcyjnym rozstrzygnięcia przez podwładnego z wyjątkiem przypadków, gdy przełożony ocenia kwalifikacje podwładnego jako niewystarczające albo charakter sprawy wymaga dyrektywnego ustalenia sposobu postępowania.

Rozdział 3. Podwładni

§ 15

Wykonywanie czynności podwładnego w szczególności polega na:

- 1) terminowej, dokładnej i starannej realizacji zadań stałych, określonych w kartach opisów i opisach stanowisk pracy, oraz poleceń przełożonego;
- 2) niezwłocznym powiadamianiu przełożonego o okoliczności, utrudniającej lub uniemożliwiającej realizację zadania stałego albo polecenia w sposób określony w pkt l;
- 3) stosowaniu metodyki rokującej w istniejących warunkach najwyższy poziom wykonywania zadań Policji, z uwzględnieniem możliwości ekonomicznego wykorzystania przydzielonych lub będących w dyspozycji środków;

- 4) niezwłocznym powiadomianiu przełożonego o dostrzeżonych możliwościach wykonania polecenia w sposób sprawniejszy lub skuteczniejszy, niż określony poleceniem;
- 5) przekazywaniu przełożonemu spostrzeżeń, sugestii lub wniosków, mających na celu usprawnienie metod wykonywania zadań służbowych;
- 6) zawiadomianiu przełożonego o zaistniałej w trakcie wykonywania polecenia zmianie stanu faktycznego, uzasadniającej modyfikację treści polecenia, a gdy nie jest to możliwe – wykonaniu polecenia z uwzględnieniem zmienionych warunków działania.

Rozdział 4.

Szczególne uprawnienia i obowiązki niektórych przełożonych

§ 16

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych, stosownie do zakresu swoich uprawnień, są obowiązani do osobistego wykonywania w szczególności następujących czynności:
 - 1) podejmowania decyzji w sprawach pozostających w ich wyłącznej kompetencji, a zwłaszcza dotyczących dyscypliny służbowej i stosowania wyróżnień oraz kar dyscyplinarnych;
 - 2) podejmowania decyzji w sprawach osobowych, a zwłaszcza w zakresie przyjęć do lub zwolnień ze służby lub pracy oraz opiniowania podwładnych;
 - 3) ustalania rozkładu czasu służby lub pracy podwładnych w granicach określonych odrębnymi przepisami;
 - 4) określania systemu gotowości jednostki organizacyjnej do działania w okresach poza normatywnym czasem służby lub pracy;
 - 5) podejmowania w uzasadnionych sytuacjach decyzji, zezwalających podwładnym na okresową nieobecność w służbie lub pracy, udzielania zwolnienia z zajęć służbowych w trybie określonym odrębnymi przepisami, a także ustalania sposobu realizacji prawa do wypoczynku z tytułu służby lub pracy wykonywanej w wymiarze przekraczającym czas normatywny;
 - 6) podejmowania decyzji w zakresie wydatkowania pozostających w dyspozycji jednostki organizacyjnej środków finansowych oraz rozdziału wyposażenia technicznego i innych środków rzeczowych;
 - 7) reprezentowania jednostki organizacyjnej, zwłaszcza w przypadku udzielania informacji o prowadzonej działalności lub w okolicznościach ceremonialnych;
 - 8) rozpatrywania problemów zgłoszonych pisemnie lub ustnie przez podwładnych.
2. W przypadku, gdy osobiste wykonywanie czynności określonych w ust. 1 jest niemożliwe lub poważnie utrudnione z powodu wielkości jednostki organizacyjnej albo innej ważnej przyczyny, kierownik jednostki organizacyjnej może upoważnić podległych przełożonych do działania w jego imieniu, jeżeli nie pozostaje to w sprzeczności z odrębnymi przepisami.
3. W sytuacji, o której mowa w ust. 2, kierownik jednostki organizacyjnej powinien sprawować nadzór nad sposobem wykonywania upoważnienia.

§ 17

Kierownicy jednostek organizacyjnych są uprawnieni do podejmowania decyzji oraz wydawania poleceń, instrukcji lub wytycznych w pełnym zakresie właściwości funkcjonalnej określonej w regulaminach organizacyjnych jednostek.

§ 18

1. Do bezpośredniego zwracania się w sprawach służbowych do Komendanta Głównego Policji i jego zastępców są uprawnieni wyłącznie: Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji, Komendant

BSWP, dowódca Centralnego Pododdziału Kontrterrorystycznego Policji „BOA”, Komendant Stołeczny Policji, komendanci wojewódzcy Policji, Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendanci szkół policyjnych, dyrektorzy biur lub równorzędnych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji, dyrektor instytutu badawczego oraz osoby upoważnione do tego przez Komendanta Głównego Policji.

2. W przypadkach zwracania się kierowników jednostek i komórek organizacyjnych do organów administracji rządowej i samorządowej, instytucji państwowych oraz organizacji społecznych obowiązuje zachowanie równorzędności poziomu kierowania lub właściwości terytorialnej.
3. Przełożeni inni, niż wymienieni w ust. 1, w sprawach służbowych zwracają się wyłącznie do swoich bezpośrednich przełożonych.
4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się, jeżeli z przepisów zarządzenia lub przepisów odrębnych wynika inny tryb zwracania się w sprawach służbowych.

§ 19

Do kierowników komórek organizacyjnych stosuje się odpowiednio przepisy § 16 ust. 1 pkt 1–3 i 5–8 oraz ust. 2 i 3, § 17 oraz § 18 ust. 2–4.

§ 20

1. Zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych lub kierowników komórek organizacyjnych wykonują czynności przewidziane dla przełożonych w zakresie określonym przepisami regulaminu organizacyjnego jednostki lub upoważnieniem udzielonym przez wyższego przełożonego.
2. Zastępcy kierowników jednostek lub komórek organizacyjnych są uprawnieni do wydawania poleceń w trybie i sytuacjach określonych w § 21 w stosunku do wszystkich policjantów i pracowników Policji pełniących służbę lub zatrudnionych w danej jednostce lub komórce organizacyjnej.
3. W okresie nieobecności kierownika jednostki lub komórki organizacyjnej w stałym miejscu pełnienia służby jego zastępca jest uprawniony do podejmowania decyzji w zakresie kompetencji kierownika, chyba że odrębne przepisy lub zakres udzielonego upoważnienia przewidują ograniczenia w tym względzie.
4. W przypadku, gdy w jednostce lub komórce organizacyjnej utworzono więcej niż jedno stanowisko zastępcy kierownika, kierownik jest obowiązany wskazać, którego z zastępców upoważnia do podejmowania decyzji, o których mowa w ust. 3, w czasie swojej nieobecności.

Rozdział 5.

Funkcjonowanie organizacji hierarchicznej Policji w zakresie starszeństwa stopni policyjnych

§ 21

Każdy policjant starszy stopniem jest zobowiązany do wydania policjantowi młodszemu stopniem, chociażby nie był podwładnym, stosownego polecenia w celu:

- 1) przywrócenia zgodności z prawem wykonywanej czynności służbowej;
- 2) ochrony praw i wolności obywatelskich, jeżeli czynność służbowa może być wykonana w sposób mniej dolegliwy lub uciążliwy dla obywatela bez uszczerbku dla skuteczności działania;
- 3) zapobieżenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego lub naruszenia dyscypliny finansów publicznych, jeżeli postępowanie policjanta wyraźnie wskazuje na taką możliwość;
- 4) ochrony dobrego imienia służby;

- 5) zapobieżenia naruszeniu obowiązujących zasad ochrony informacji niejawnych i danych osobowych;
- 6) zapobieżenia naruszeniu zasad bezpieczeństwa służby;
- 7) niedopuszczenia do uszczerbku na majątku pozostającym w dyspozycji Policji.

§ 22

1. Policjant młodszy stopniem jest obowiązany zmienić sposób wykonywania czynności służbowej lub innego rodzaju postępowania stosownie do treści polecenia, o którym mowa w § 21.
2. Policjant starszy stopniem w związku z wydaniem polecenia, o którym mowa w § 21, powinien:
 - 1) wyraźnie wskazać, na czym polega niewłaściwe postępowanie policjanta młodszego stopniem;
 - 2) niezwłocznie po wydaniu polecenia zawiadomić o tym bezpośredniego lub wyższego przełożonego policjanta, którego polecenie dotyczyło, albo dyżurnego jednostki organizacyjnej, w której policjant ten pełni służbę.
3. Dyżurny, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jest obowiązany niezwłocznie poinformować o powziętej wiadomości właściwego przełożonego oraz wydać dodatkowe polecenia, jeżeli uzna taką potrzebę.

§ 23

Policjant jest obowiązany niezwłocznie poinformować bezpośredniego przełożonego o okolicznościach otrzymania polecenia od policjanta starszego stopniem.

§ 24

Policjant starszy stopniem przed wydaniem polecenia w trybie określonym w § 21 i 22 jest obowiązany okazać policjantowi młodszemu stopniem legitymację służbową oraz podać swój stopień policyjny i stanowisko służbowe o ile dane te nie są znane podwładnemu młodszemu stopniem.

§ 25

Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się w przypadkach, gdy policjant młodszy stopniem pełni funkcję organu Policji albo jest przełożonym policjanta starszego stopniem.

**Rozdział 6.
Przepisy końcowe****§ 26**

Problematykę objętą niniejszym zarządzeniem włącza się do programów szkolenia i doskonalenia zawodowego policjantów i pracowników Policji.

§ 27

Traci moc zarządzenie nr 21 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 maja 1993 r. w sprawie funkcjonowania organizacji hierarchicznej w Policji (niepublikowane).

§ 28

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2020 r. poz. 360).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie Zasad etyki zawodowej policjanta (Dz. Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

Zarządzenie nr 122 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie ceremoniału policyjnego (Dz. Urz. KGP poz. 27, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 7 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie regulaminu musztry w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 18).

Zarządzenie nr 30 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie funkcjonowania organizacji hierarchicznej w Policji (Dz. Urz. KGP z 2018 r. poz. 89, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 43 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu musztry w Policji (Dz. Urz. KGP poz. 68).

WYKAZ TYTUŁÓW WYDAWANYCH W SERII „MATERIAŁY DYDAKTYCZNE”

2009 r.

1. **M. Pilaciński**, *Materiały szkoleniowe dotyczące podstaw wiedzy z zakresu technologii oświetleniowej*
2. **ZTO CSP**, *Skrypt dla słuchaczy kursu specjalistycznego dla policjantów służby kryminalnej w komórkach techniki operacyjnej z zakresu prowadzenia obserwacji pieszej (poufne)*
3. **M. Pokrzywa**, *Wybrane aspekty prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o uprowadzenie małoletniego określonych w art. 211 k.k.*
4. **T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji. Zestaw zadań dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
5. **A. Grygutis, P. Sobiech, A. Wilisowski**, *Prowadzenie działań pościgowych przez Policję (SP w Katowicach)*
6. **P. Sielecki, P. Sobiech, D. Pluta**, *Broń palna (SP w Katowicach)*
7. **S. Liszkiewicz**, *Przeszukanie i czynności zbliżone do przeszukania*

2010 r.

8. **P. Górnik, J. Kaleta**, *Postępowanie mandatowe za wykroczenia skarbowe (SP w Katowicach)*
9. **J. Sterczewski, K. Fojcik**, *Strzelba gładkolufowa SDASS Imperator kal. 12/76 – wyd. II (SP w Katowicach)*
10. **S. Korecki**, *Postępowanie w sprawach nieletnich – cz. II (SP w Katowicach)*
11. **R. Maj, J. Zając**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego*
12. **M. Bondel**, *Ogumienie. Podstawowe zagadnienia*
13. **H. Purzyńska**, *Sprawdzanie osób, pojazdów, dokumentów, rzeczy w KSIP. Ćwiczenia dla słuchaczy*
14. **A. Lazur (red.)**, *Kazusy z prawa karnego materialnego. Suplement – rozwiązania kasusów*
15. **W. Radecki, M. Śrubka**, *Przyjęcie informacji o przestępstwie i przesłuchanie świadka*
16. **D. Boruszewski, R. Kobryś**, *Kontrola transportu drogowego. Pojazdy nienormatywne – szczegółowe regulacje prawne (stan prawny na 31.01.2010 r.)*
17. **J. Misiak**, *Wykonywanie poleceń uprawnionych organów oraz udzielanie pomocy i asysty*
18. **W. Łabuz**, *Przeszukanie osoby, pomieszczeń i rzeczy*
19. **R. Maj, J. Zając (red.)**, *Poszukiwanie osób i rzeczy oraz ujawnienia sprawców przestępstw w ramach wybranych czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porzędkowych*
20. **D. Baj, T. Fęcki, T. Grochowski, W. Halicki**, *Część szczególna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
21. **R. Kobryś, A. Sałkowska**, *Zatrzymanie pojazdu do kontroli. Zakres podstawowy*
22. **P. Górnik**, *Podstawy prawne funkcjonowania oraz zadania straży gminnych (SP w Katowicach)*
23. **W. Jasińska, V. Grudzień**, *Postępowanie nakazowe a wnioski oskarżyciela o skazanie bez przeprowadzania rozprawy (SP w Katowicach)*
24. **A. Lazur**, *Przepisy karne wybranych ustaw szczególnie*
25. **J. Wróbel, A. Chechelski**, *Współdziałanie Policji z wybranymi podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i porządek publiczny (SP w Katowicach)*
26. **T. Stechnij, P. Wąsiel**, *Szkolenie strzeleckie – zbiór podstawowych materiałów pomocniczych dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego (SP w Katowicach)*
27. **M. Szlauer**, *Zjawisko przemocy domowej wobec kobiet (SP w Katowicach)*
28. **A. Kłosek, J. Wróbel**, *Obowiązki policjanta pełniącego służbę w PDOZ (SP w Katowicach)*
29. **A. Kłosek, W. Kreihls**, *Udzielanie informacji środkom masowego przekazu (SP w Katowicach)*

30. **T. Sibiela**, *Sprawdzenie i weryfikacja numeru identyfikacyjnego pojazdu podczas kontroli drogowej* (SP w Katowicach)
31. **A. Cichy, T. Mreńca**, *Prawne aspekty bezpieczeństwa w sieci internetowej (wybrane zagadnienia)*. (SP w Katowicach)
32. **K. Bodzioch, D. Poważa**, *Postawy, stereotypy, wiedza i doświadczenie policjantów dzielnicowych na temat ofiar przemocy domowej na podstawie badań własnych* (SP w Katowicach)
33. **T. Maczuga, M. Milewski, W. Brzozowski**, *Wybrane elementy taktyki zatrzymania osób w pomieszczeniach*
34. **E. Ciborowska, T. Fęcki, E. Jakimiuk, D. Korolczuk**, *Część ogólna prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń oraz elementy wstępu do prawoznawstwa*
35. **A. Dubińska-Donder, R. Idzikowski, M. Lis-Walewska**, *Wykonywanie czynności w sprawach o wykroczenia*

2011 r.

36. **R. Maj, J. Zając**, *Przestępstwa komputerowe*
37. **L. Dyduch**, *Policja a straż gminna (miejska) – realizacja uprawnień oraz stosowanie przez strażników gminnych (miejskich) środków przymusu bezpośredniego i broni palnej bojowej*
38. **R. Kobryś, R. Kuchar**, *Zasady ogólne stosowania urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów*
39. **M. Bogusz, I. Bogusz**, *Oględziny miejsca zdarzenia złożone pod względem organizacyjnym*
40. **A. Dyrda**, *Kontrola operacyjna. Wyciąg z aktów prawnych*
41. **T. Maczuga**, *Taktyka i techniki interwencji – zbiór materiałów szkoleniowych policji francuskiej*
42. **B. Kiliszek, W. Woźny**, *Rola i zadania dowódcy nieetatowej grupy rozpoznania minersko-pirotechnicznego na miejscu zdarzenia (poufne)*
43. **D. Szymanik**, *Badania techniczne pojazdów*
44. **L. Dyduch**, *Przygotowanie i dyslokacja służby patrolowej*
45. **R. Doliński, A. Gierak, J. Orłowski**, *Fotoradary*
46. **L. Dyduch**, *Wybrane przepisy prawne regulujące pracę spottersa*
47. **R. Socha, B. Kaczmarczyk**, *Wyspecjalizowane instytucje realizujące zadania na rzecz bezpieczeństwa. Cz. I – Formacje uzbrojone właściwe w sprawach bezpieczeństwa publicznego*
48. **G. Perz**, *Zasady zachowania się policjantów*
49. **R. Maj, J. Zając**, *Zasady wypełniania meldunku informacyjnego. Wydanie zaktualizowane i uzupełnione*
50. **J. Misiak**, *Przestępstwo a wykroczenie. Analiza porównawcza*
51. **Ł. Długołęcki**, *Nowoczesne systemy nawigacyjne wykorzystywane w służbie patrolowej na wodach*
52. **J. Przasnyski, R. Rozenek**, *Bezpieczeństwo i zagrożenia podczas pokonywania zakrętów na drodze*
53. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Ustalanie sprawców przestępstw popełnianych za pośrednictwem Internetu*
54. **M. Wziątek, A. Przybylik**, *Tresura psów służbowych. Ćwiczenia obrończe*
55. **W. Różycki**, *Podstawowe zabiegi resuscytacji wobec tonących*
56. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Cyberprzemoc*
57. **M. Król**, *Konwoje i doprowadzenia osób*
58. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obewładniające stosowane przez polską Policję. Część I*
59. **G. Wiorowski, K. Lubryczyński**, *Tresura psów służbowych. Tropienie śladów ludzkich*
60. **L. Dyduch**, *Taktyka interwencji policyjnych wobec wybranych kategorii osób*

2012 r.

61. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Postuśzerstwo ogólne*
62. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Praktyczne wykorzystanie Systemu Poszukiwawczego Policji*
63. **Ł. Szwejkowski**, *Przestępstwa z nienawiści. Wybrane zagadnienia*
64. **Z. Mikulski**, *Motocyklowa asysta honorowa*

65. **A. Cholewski**, *Sposoby sprawdzania obiektów pod względem bezpieczeństwa minersko-pirotechnicznego*
66. **G. Leśniak, J. Kuźmiński, A. Wiśniewski**, *Kształtowanie ogólnej sprawności fizycznej w kontekście działań interwencyjnych funkcjonariuszy Policji*
67. **I. Kordas**, *Praktyczne aspekty pracy operacyjnej Policji. Tabele pomocnicze i założenia do ćwiczeń*
68. **A. Przekaziński, R. Szczech**, *Czas pracy kierowców*
69. **K. Bakalarczyk-Burakowska, P. Haraś, R. Lewandowski**, *Kazusy dotyczące zagadnień informatycznych*
70. **G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji na szkoleniu zawodowym podstawowym*
71. **D. Golicki, H. Kowalik**, *Budowa i działanie broni palnej krótkiej. Pytania i odpowiedzi*
72. **M. Prokopczyk, R. Ośka, M. Hańczuk**, *Tresura psów służbowych. Wyszukiwanie zapachów materiałów wybuchowych*
73. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Bezpieczeństwo podczas hamowania awaryjnego*
74. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, M. Bocian**, *Pozycja kierującego za kierownicą*
75. **D. Baj, D. Bober**, *Kary i środki karne na gruncie Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń*
76. **D. Cyma-Końska**, *Interwencja policyjna wobec przemocy w rodzinie*
77. **K. Szczerbaty, K. Mikosza, T. Midro**, *Chemiczne środki obezwładniające stosowane przez polską Policję. Część II*
78. **D. Chodziński**, *Pranie pieniędzy jako jedna z form działania zorganizowanych grup przestępczych*
79. **A. Rybicka-Nowek**, *Wybrane zagadnienia z zakresu praw człowieka. Poradnik dla nauczyciela policyjnego*
80. **J. Konieczny, B. Hajdacki**, *Pistolety maszynowe wykorzystywane w Policji*
81. **A. Walasek**, *Tresura psów służbowych. Psy do wyszukiwania zapachów narkotyków*
82. **S. Ronowicz, I. Bogusz, D. Śledziwski, W. Weremko**, *Podstawowe wiadomości z fotografii kryminalistycznej*

2013 r.

83. **M. Pilaciński, R. Szczech, D. Szymanik**, *Układy kierownicze pojazdów*
84. **I. Bogusz, M. Bogusz**, *Technika kryminalistyczna – ślady biologiczne*
85. **D. Bober, D. Baj**, *Odpowiedzialność dyscyplinarna policjanta*
86. **R. Kobryś**, *Potrącenie pieszego – wybrane zagadnienia z zakresu rekonstrukcji wypadku drogowego*
87. **Ł. Szwejkowski**, *Korupcja – wybrane zagadnienia*
88. **G. Jankowski**, *Etyka zawodowa policjanta w aspekcie wybranych przymiotów osobowych*
89. **M. Zbrzeźny, P. Mroczkowski, D. Kulikowski**, *Kierowanie ruchem drogowym*
90. **K. Mikosza**, *Rola i zadania Policji w zwalczaniu terroryzmu*
91. **R. Socha, M. Karpeta**, *Dziecko jako ofiara przemocy*
92. **D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu*
93. **R. Maj**, *Poszukiwanie osób zaginionych oraz postępowanie w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości*
94. **M. Śrubka**, *Karnoprosesowe aspekty zabezpieczenia mienia*
95. **M. Lis-Walewska, A. Mańko-Czajka**, *Środki oddziaływania wychowawczego stosowane wobec sprawcy wykroczenia*
96. **B. Krzemień**, *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa (Basic Life Support – BLS)*
97. **A. Pawłowski, J. Pośpiech**, *Podstawy interwencji policyjnych ze szczególnym uwzględnieniem zasad podejmowania czynności wobec osób z zaburzeniami psychicznymi oraz nosicieli wirusa HIV*
98. **K. Zalewski**, *Zdarzenia zakłócające prawidłowy przebieg służby w PDOZ*
99. **G. Perz**, *Wybrane zagadnienia historii Policji*
100. **D. Szymanik**, *Oświetlenie nowoczesnych samochodów a bezpieczeństwo jazdy w warunkach nocnych*
101. **G. Winnicki**, *Zacięcia broni palnej krótkiej*

- 102. K. Zaranek**, *Oględziny pojazdu jednośladowego na przykładzie motocykla Honda CBX 750*
- 103. D. Śledziwski**, *Dowód osobisty – zabezpieczenia stwierdzające autentyczność dokumentu*
- 104. I. Bogusz**, *Dokumentacja fotograficzna z oględzin miejsca zdarzenia z uwzględnieniem makrofotografii i fotografii w świetle UV*
- 105. W. Nienałtowski, R. Nienałtowski**, *Administracyjno-prawne aspekty wydawania pozwoleń na broń palną*
- 106. S. Hołoweńko, Z. Jagielski, R. Szczech**, *Technika kierowania samochodem*
- 107. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko mieniu – w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 108. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji szkolenia podstawowego zawodowego (stan prawny na 3.12.2013 r.)*
- 109. M. Śrubka**, *Przesłuchanie świadka w procesie karnym*

2014 r.

- 110. M. Walczuk, M. Bogusz, I. Bogusz**, *Ślady biologiczne – analiza mechanizmu powstawania plam krwi i możliwości jej wykorzystania w procesie wykryczym*
- 111. M. Łojek, J. Setniewska**, *Wybrane akty wykonawcze z zakresu kontroli ruchu drogowego*
- 112. P. Kreczmański, P. Pińczuk**, *Tresura psów służbowych. Szkolenie psów tropiących*
- 113. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Postępowanie sprawdzające i postępowanie w niezbędnym zakresie (art. 307 i 308 kpk)*
- 114. D. Boruszewski, M. Jackowski, S. Hołoweńko**, *Wymagane dokumenty podczas wykonywania przewozu drogowego*
- 115. A. Rybicka, K. Winnicka**, *Legitymowanie osób transeksualnych*
- 116. L. Dyduch, K. Świerczewski, W. Biedrzycki**, *Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez policjantów*
- 117. A. Idzikowski**, *Szkolenie strzeleckie. Bezpieczeństwo – charakterystyka zagadnienia*
- 118. A. Mańko-Czajka**, *Postępowanie przyspieszone w sprawach o wykroczenia*
- 119. D. Cyma-Końska**, *Zatrzymanie osoby jako środek przymusu (wydanie II)*
- 120. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Krajowy System Informatyczny Policji w teorii i praktyce. Ćwiczenia*
- 121. S. Klimaszewski**, *Wybrane elementy postępowania w sprawach nieletnich – część I*
- 122. M. Śrubka, B. Waszkiewicz**, *Świadek wykroczenia*
- 123. S. Ronowicz**, *Fotografia kryminalistyczna. Przewodnik do prac praktycznych*
- 124. W. Biedrzycki, K. Świerczewski**, *Charakterystyka funkcjonowania dzielnicowego w Policji*
- 125. R. Nienałtowski**, *Wybrane przestępstwa i wykroczenia dotyczące broni palnej i amunicji*
- 126. W. Weremko**, *Dokumentacja uzupełniająca z oględzin miejsca zdarzenia. Szkice i plany*
- 127. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – w świetle aktualnego orzecznictwa*

2015 r.

- 128. M. Śrubka, D. Korolczuk, A. Przybylik**, *Policjant jako oskarżyciel publiczny w sprawach o wykroczenia*
- 129. P. Chelber, P. Winnicki**, *Podstawy łączności w Policji*
- 130. K. Bakalarczyk-Burakowska, R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Przygotowanie policjanta do wykorzystania przez Policję do robku prawnego Schengen*
- 131. M. Śmiałek**, *Subkultury młodzieżowe w Polsce – wybrane zagadnienia*
- 132. J. Misiak, J. Golał**, *Karne i administracyjne aspekty wprowadzenia do obrotu paliwa niespełniającego norm jakościowych. Wpływ wadliwego jakościowo paliwa na środowisko naturalne*
- 133. R. Lewandowski, T. Siemianowski**, *Zastrzeżenie dokumentów tożsamości – System Dokumenty Zastrzeżone*

- 134. M. Komosiński, A. Pawłowski, C. Suszyński**, *Zasady przyjmowania, przekazywania i zwalniania osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*
- 135. R. Rozenek**, *Wideorejestratory PolCam i Videorapid 2. Obsługa urządzeń*
- 136. L. Dyduch**, *Bezpieczeństwo w czasie realizacji czynności i działań policyjnych*
- 137. I. Bogusz, M. Bogusz**, *Ślady kryminalistyczne – dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
- 138. A. Czekaj, R. Grabski**, *Obserwacja jako metoda pracy operacyjnej (poufne)*
- 139. R. Grabski, A. Czekaj**, *Błędy występujące w obserwacji (poufne)*
- 140. G. Sadowski, Z. Herbuś**, *Sposoby radzenia sobie ze stresem podczas prowadzenia obserwacji (poufne)*
- 141. D. Baj, D. Bober, J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego w świetle aktualnego orzecznictwa*
- 142. R. Rozenek, J. Przasnyski, M. Gemza**, *Kwalifikacja zdarzeń drogowych oraz polecenia i sygnały wydawane przez policjanta na miejscu zdarzenia drogowego*
- 143. M. Śrubka**, *Formy popełnienia przestępstwa*
- 144. R. Idzikowski**, *Analiza wykroczenia z art. 86 i 87 kw*
- 145. J. Golał**, *Wybrane przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości i wiarygodności dokumentów – z przykładami aktualnego orzecznictwa*
- 146. M. Jackowski**, *Procedury postępowania policjanta przy wypadku z udziałem pojazdu przewożącego żywe zwierzęta*
- 147. D. Cyma-Końska, R. Wójcik**, *Kontrola osobista a przeszukanie*
- 148. L. Dyduch**, *Znaczenie odprawy do służby prewencyjnej*
- 149. A. Twardo**, *Przyjmowanie i pobyt osób doprowadzonych do izb wytrzeźwień*

2016 r.

- 150. R. Kobryś, R. Kuchar, J. Kozłowski**, *Zasady ogólne stosowania urządzeń organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wyciąg z przepisów, wydanie II poprawione*
- 151. Ł. Wilczak, W. Kucyk**, *Ogniowy sposób inicjowania wybuchu*
- 152. A. Krajewska, D. Baj, R. Wróblewski**, *Immunitet dyplomatyczny – historia, zakres, obowiązywanie na gruncie prawa karnego i prawa wykroczeń*
- 153a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I*
- 153b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II*
- 154. A. Twardo**, *Policyjne izby dziecka – zarys problematyki*
- 155. K. Świerczewski**, *Wybrane zagadnienia dotyczące zatrzymania osób przez Policję*

2017 r.

- 156. K. Bakalarczyk-Burakowska**, *Ochrona praw autorskich materiałów publikowanych w Internecie*
- 157a. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część I. Wydanie II uzupełnione*
- 157b. G. Perz, L. Dyduch**, *Wybrane akty prawne do realizacji zajęć dydaktycznych w zakresie służby prewencyjnej Policji. Część II. Wydanie II uzupełnione*
- 158. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu wstępu do prawoznawstwa oraz prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń*
- 159. E. Jakimiuk**, *Wybrane akty prawne z zakresu przepisów karnych ustaw szczególnych*
- 160. L. Dyduch**, *Korzystanie przez policjantów z pomocy określonych prawnie podmiotów podczas wykonywania obowiązków służbowych*
- 161. R. Idzikowski**, *Instytucja świadka w procesie karnym*

- 162.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu prawa karnego procesowego*
- 163.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu wykonywania poleceń uprawnionych organów oraz udzielania pomocy i asysty*
- 164.** E. Jakimiuk, *Wybrane akty prawne z zakresu procesowego prawa wykroczeń*

- 165.** W. Weremko, *Dowód osobisty „wzór 2015” – zabezpieczenia* (opublikowane tylko w wersji elektronicznej)
- 166.** M. Lis-Walewska, J. Golał, *Wybrane wykroczenia i przestępstwa popełniane na wodach i terenach przywodnych*
- 167.** T. Midro, *Bezpieczeństwo imprez masowych*

2018 r.

- 168.** M. Śmiałek, *Mediacja w sprawach nieletnich (wybrane zagadnienia)*
- 169.** M. Wawryn, *Doprowadzenie osoby do wytrzeźwienia – uprawnienia i obowiązki policjanta*
- 170.** J. Misiak, K. Smolarek, *Wybrane aspekty instytucji świadka incognito*
- 171.** K. Rejmer, *Uprowadzenie dla okupu – rys ogólny i aspekty prawne*
- 172.** D. Golicki, *Budowa i działanie broni palnej długiej. Pytania i odpowiedzi*
- 173.** Z. Mikulski, *Rodzaje i sposoby oznaczeń umożliwiających identyfikację pojazdu*
- 174.** E. Jakimiuk, *Część szczególna materialnego prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*

- 175.** L. Dyduch, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych – cz. I. Bezpieczeństwo*
- 176.** R. Nienałtowski, *Organizacja i zasady funkcjonowania Przyjaznego Pokoju Przesłuchań Dzieci*
- 177.** E. Jakimiuk, *Elementy wstępu do prawnoznawstwa oraz część prawa karnego materialnego i prawa wykroczeń – przewodnik i ćwiczenia*
- 178.** D. Chęsy, L. Dyduch, *Żebractwo jako zjawisko patologii społecznej*
- 179.** M. Wysocka, *Ustawowe znamiona wybranych wykroczeń przeciwko mieniu – tablice poglądowe z komentarzem*

2019 r.

- 180.** K. Świerczewski, *Wybrane zagadnienia dotyczące doprowadzeń osób przez Policję – przepisy prawne*
- 181.** J. Kuźmiński, *Współdziałanie patrolu dwuosobowego podczas zatrzymania niebezpiecznej osoby poruszającej się pojazdem. Wybrane przepisy prawne*
- 182.** K. Puławska, M. Komosiński, *Zasadność legitymowania osób*
- 183.** M. Lis-Walewska, *Pouczenie oraz mandat karny jako środki prawne reakcji na wykroczenia*
- 184.** C. Suszyński, *Taktyka realizacji pościgów policyjnych*

- 185.** L. Dyduch, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych*
- 186.** J. Golał, D. Baj, *Wybrane przestępstwa przeciwko życiu. Znamiona oraz aktualne orzecznictwo*
- 187.** J. Misiak, K. Smolarek, *Osoba najbliższa w procesie karnym. Wybrane aspekty*
- 188.** M. Bojanowski, M. Śrubka, *Zabezpieczenie majątkowe i tymczasowe zajęcie mienia ruchomego w postępowaniu przygotowawczym*
- 189.** K. Winnicka, *Postępowanie z osobami znajdującymi się pod wpływem alkoholu*
- 190.** E. Ciborowska, *Wybrane okoliczności wyłaczające bezprawność czynu i winę*

2020 r.

- 191.** M. Śmiałek, *Patologie społeczne – Wybrane zagadnienia*
- 192.** K. Rośliniec, K. Franckiewicz *Nowe uprawnienia Policji. Wybór przepisów*

- 193.** A. Twardo, *Obowiązki oraz prawa osoby umieszczonej w PDOZ*
- 194.** A. Twardo, *Sprawdzanie osób oraz kontrola pomieszczeń w PDOZ*

- 195. A. Twardo**, *Wydarzenia nadzwyczajne w PDOZ – zarys problematyki*
- 196. L. Dyduch**, *Wybrane aspekty taktyki interwencji policyjnych – Część III. Realizacja interwencji wobec niektórych kategorii osób*
- 197. A. Łopuszyński**, *Poszukiwania osób zaginionych*
- 198. K. Lubryczyński**, *Szkolenie psa jako środka przymusu bezpośredniego*
- 199. W. Nawrocki**, *Policja w walce z uprawą konopi na podstawie polskiego ustawodawstwa*
- 200. A. Rogowski**, *Funkcjonowanie i wykorzystywanie systemów informatycznych w Policji*
- 201. R. Lewandowski**, *Instrukcja użytkownika terminala mobilnego BLUEBIRD EF500R oraz aplikacji SWD KLIENT MOBILNY2*
- 202. D. Chodziński**, *Przeszukanie osób, pomieszczeń i rzeczy*
- 203. P. Kaliński**, *Pełnienie służby patrolowej przez policjantów*
- 204. A. Wiśniewski**, *Taktyka i techniki interwencji. Zadania praktyczne dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego*
- 205. W. Biedrzycki**, *rola i zadania dzielnicowego i kierownika dzielnicowych w Policji*

ISBN 978-83-62455-87-4